

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Két kis eset.

Budapest, augusztus 15.

Nem nagy eset egyik sem, de elég jellemző, ha egymás mellé állítjuk a kettőt. A hadügyminiszter magyar könyveket kért a bécsi kórházakban fekvő magyar katonáknak. A hatvankettedik gyalogezred hadkiegészítő parancsnoksága magyarul felelt egy magyar fiu német kérvényére. Most, mikor a Hentzi-ünnep keserősége még nem mult el egészen, jól esik följegyeznünk ezt a két jellemző apróságot. Sokkal többet jelent, mint első pillanatra látszik.

Nem volt nagyon régen, mikor a magyar hatóságok valóságos állandó hadviselést folytattak katonákkal, akik konokul megmaradtak a német szolgálati nyelv mellett még a magyar hatóságokkal való érintkezésben is. Egy időben ez a háboruskodás állandó témájuk volt a lapoknak. Aztán elhallgattak vele. Megszoktuk. A katonai copffal való minden ujjhuzásban mi maradtunk a vesztesek, hát nem bolygattuk égető szükség nélkül a katonaságnak és polgárságnak egymáshoz való viszonyát érintő kérdéseket.

Az ó-osztrák katonai szellem pedig csak nem akarta megérteni a változó idők változó viszonyait. Idegen világ maradt közöttünk a kaszárnnyal és a hadügyminiszteri bürokrácia világa, amelynek semmiféle érintkezése sincs a körülötte élő civilvilággal. De most mintha ez a teljes elzárkózottság szünőfélben volna; mintha igazán repedések támadtak volna azon a vastag, mohos falon, amely elválasztja a hadsereg életét a mienktől, s mint valami veszedelmes infekciótól, úgy őrzi a régi katonai szellemet minden modern befolyástól. Szinte kedvünk volna reményleni,

hogy a Hentzi-ünnep a legutolsó, elég rosszul sikerült csinyje volt ennek a maradi szellemnek. Persze ezt a csinyt kár volt elkövetni, de hogy a rendezői kénytelenek voltak, valamely imponderabilis hatás kényszerére alatt, gondolkozóba esni és számot vetni a közhangulattal, azt eléggé mutatja az egész ünnep lefolyása, különösen a budapesti hadtestparancsnoknak óvatos, okos és szárazságában nekünk szinte szimpatikus ünnepi beszéde. A kétféle levegő ha nem is keveredik meg, de lehetetlen észre nem venni bizonyos átszűrődéseket az egyikből a másikba. A falak még megvannak és ha vannak már rajtuk repedések, ezek még nem láthatók és bizonyos, hogy még sokáig nem fogják komolyan veszélyeztetni az ócska alkotmányt. Ám megjelent már, ha nem is láthatóan, de érezhetően az a lehetőség, hogy ezek a falak egyszer mégis ledőlhetnek.

Ennek a lehetőségnek jelentkezését látjuk ebben a ma hirül adott két kis esetben is. A magyar nyelvtől már nem félnek Bécsben. A magyarságtól nem akarják többé a katonai kezelésbe került magyar fiukat hermetice elzárni, hanem magyar könyvekről is gyöngéden gondoskodik számukra a hatalmas hadügyminiszter. Ez emberileg is kedves dolog, egy öreg osztrák generálistól pedig még szebb.

A másik eset, amelyben egy magyar fiu valóságos leckét kapott a közös hadsereg egy hatóságától, hogy a Magyarország területén működő hatóságoknál magyarul illik kérvényezni, pláne ha az ember magyar, sokkal érdekesebb és nevezetesebb eset amannál. Sajnos, csak szórványos még most, de példának elég jó, okos és becsületes. Igazán szeretnők, ha tömegesen kö-

vetnék a magyar ezredek parancsnokságai. A hatvankettedik gyalogezred példája megmutatja, hogy nincs abban veszedelem, ha magyarul leveleznek is a közös hadsereg hatóságai itt Magyarországon. Katonák is hasznát látnák az előzékenységüknek, mert azt talán fölösleges mondani, hogy katonai érdek szempontjából első sorban kívánatos annak az ősi elzárkózottságnak a megszűnése. A kölcsönös figyelem és kölcsönös tolerancia az első lépés erre. A magyar közönség hamar meg fogja tanulni és el fogja hinni, hogy a közös hadsereg nemcsak osztrák, hanem magyar is. Csak a hadsereg tanulja már meg egyszer alaposan.

BELFÖLD.

A pénzügyminiszter Bécsben. Lukács László pénzügyminiszter — mint tudósítónk Bécsből táviratolta — tegnap oda érkezett. A pénzügyminiszter több napig marad az osztrák fővárosban.

Hazafias szerb püspök. A karlócai szerb metropolia hivatalos lapja, a *Szepszki Szion* közli mult vasárnapi számában *Sevics* Mitrofan bácskai görögkeleti szerb püspök beszédét, melylyel híveinek az ujvidéki székesegyházban bemutatkozott. A hazafias püspök többek között így szólt:

Azért jöttem ide, hogy tudásommal és tapasztalatommal szolgáljam kedves szerb népet, mindnyájunknak drága hazánkat és magyar államunkat. Vezetni foglak benneteket az egyház törvényeinek ösvényén, mindig rendületlenül ragaszkodván az állami alkotmányhoz. Imádkozunk a mindenhatóhoz, hogy törekvéseinket áldja meg szent egyházunk haladására és drága hazánk szélére.

Végül háromszor éljont kiáltott a püspök Ferenc József ő felségére. A beszéd nagy hatást tett és a szerb lapok pártkülöbség nélkül üdvözlük a püspököt első fellépése alkalmából.

REGÉNY.

Grubbe Mária.

(5) — Dán regény. —

Irta: JACOBSEN J. P.

Gyermeke sohasem volt, tehát nagyon türelmetlen nevelőanya lett belőle. Esetlenül, ügyetlenül végezte nevelői kötelességeit, mert hisz a szeretet sohasem tanította meg azokra az apró fogásokra, melyekhez az édes anya olyan jól ért. S mégis nem volt merőben kizárva, hogy ez a szigorú nevelés, hasznára lehetett volna Máriaéknak. A felügyelet és gondosság nélkül felnevelt gyermek kedélye és gondolkodása meg volt rontva, a megokolatlan kegyetlenkedés pedig dacossá tette őt. Szinte megnyugtató lehetett volna rá nézve az a jóindulatu szigor, melylyel a helyes utra akarták terelni. A szigor meg is volt Rigice néniében, de a jóindulat — az merőben hiányzott.

Rigice asszonynak annyi dolga volt a politikával és intrikákkal, annyit bujta az udvari körökben, hogy gyakran napokig nem volt otthon vagy pedig annyira el volt foglalva, hogy Mária azt tette, ami neki legjobban tetszett. Ha aztán Rigice asszony még is szorított egy kis időt arra is, hogy a gyermekkel törődjék, saját hanyagsága miatt olyan haragra gerjedt, hogy kétszeres szigorral akarta pótolni az elmulasztottakat.

Nost, amint ott állt az ablak mellett, az elhagyatottság gondolata támadt fel benne. Mintha égette volna valami, amit nem lehet feloltani, hanem meg kell nyugodni abban, hogy ég. Mi lesz ebből? Mulnak a napok s egyik sem hoz

valami megváltást. Nincs nap, amely valami örömet hozna számára. — Meddig fog ez így tartani? Meddig? Hogy tán még akkor is így lesz, ha már tizenhat éves lesz? Hogy ez merő lehetetlenség, hogy még tizenhat éves korában is ezzel a gyerekkal járjon. Ezt még Anna Mária sem tette. Pedig Anna Mária is az ő családjukbeli volt, a néneje. Még emlékszik a lakodalmára is. Milyen vigan voltak akkor; mikor már őt régen lefektették, még akkor is szólt a zene, a szép zene. Hogy hiszen ő is férjhez mehet még. De kihez menjen? Talán a sógor ur öcséséhez? Persze, hogy rémségesen csunya fráter, de ha éppen meg kell lenni... Ennek ugyan nem volna mit örülni. De hát akkor mi az, aminek lehet? Van-e olyan valami?

Visszalépett az ablaktól s az asztal mellé ült. Aztán így:

„Az Ur nevében, aki minden időkből áldjon meg és adjon neked minden jót, kedves testvérem és barátnóm, Anna Mária! Azért írok neked, hogy örömről értesítslek, mivelhogy szerencsésen felkeltél s ujszülött gyermeked is jó egészségnek örvend. Kedves néniém! Jó dolgom van itt és vigan vagyok. A néni elég nagy lábon él, sok a vendég, csupa udvari ember. Alig jár ide asszony, csupa férfi. Van köztük sok olyan, aki szegény anyánkat ismerte s nem győzik dicsérni szépségét és egyéb jó tulajdonait. Én mindig a vendégekkel ülök egy asztalnál, de egy sem beszél velem, csak Frederik Ulrik, amit ugyan elengednék neki, mivelhogy okos beszéd helyett csupa haszontalanságot zagyvál össze, fiatal ugyan, de rossz fiúnak mondják s azt hallottam róla, hogy szert szeret koszmába járni. Ma is társaság lesz itt s Frederik is itt lesz. Valahányszor franciául beszélék, mindig kinevet s azt mondja, hogy száz esztendő s a kiejtésem, ami nem is lehetetlen, mert hisz Jens ur nagyon fiatal ember volt még, mikor Franciaországban járt — egyébként azonban nagyon sok dicsérettel

halmoz el s azt mondja, hogy nincs olyan udvari dáma, aki különben beszélne, de én azt hiszem, hogy ez már csak komplementum s nem is hiszek benne. A minap kaptam levelet hazulról. A néni egyre káromkodik, ha eszébe jut, hogy édes apánk olyan haszontalan asszonynyal él. Nekem is sok gondot okoz ez, de ha nem lehet rajta segíteni! Ezt a levelet ne mutasd meg Sticho-nak, de csököld meg nevében.

1657. szeptember hava.

Szerető testvéred

Grubbe Mária.

Anna Mária ur-asszonyságnak, gjordelevi Heogh Sticho ur feleségének, az én édes jó barátnőmnek és testvéremnek szives szeretettel ajánlva.

* * *

A társaság felkelt az asztaltól s a nagy terembe ment. Mária az ablakmélyedésbe húzódott s elbujt a függönyök redői közé. Frederik Ulrik hozzá lépett s egy kissé tulságos tisztelettel hajolt meg előtte, aztán nagyon komoly arccal mondta, hogy végtelen szomorúságra szolgál, hogy a kisasszony ma nem ült mellette. Kis, barna kezét az ablakpárkányára nyugtatta. Mária ránézett erre a kézre s elpirult.

— Pardon mademoiselle, ugy látom, hogy a harag pirja ömlik el az arcán? Talán vakmerő kérdés az is, hogy mivel lázítottam fel haragját?

— Nem haragszom s nem pirultam el.

— Ezt az aroszint a legjobb akarattal sem tudnám fehérnek nevezni. Bien! Kegyeskedjék hát megmondani, hogy milyen színe van a piros rózsának?

— Hát maga sohasem fog már egy okos szót mondani?

(Folytatása következik.)

A püspöki konferencia. A katolikus püspöki értekezlet bizonytalan időre elhalasztották. *Vasary* Kolos hercegprímás tudvalevőleg külön kísérőlevél kapasan küldte meg a főpásztoroknak a katolikus autonómiai kongresszus 27-es bizottsága által kidolgozott önkormányzati szabályzat-tervezetet és egyúttal értekezletre hívta meg őket. A püspökök közül azonban többen arra kérték a hercegprímást, hogy halasztsa el az értekezletet, nehogy a nyári üdüléseiket félbe kelljen szakítani. A tárgyalások különben, melyek a szervezendő autonómia egyházi vonatkozásai föltyak, még nem nyertek befejezést, miért is a halasztás mindenképpen szükségessé vált. A 27-es bizottság azonnal a szeptember dereka táján tartandó püspöki konferencia után össze fog gyűlni, hogy a függőben maradt kérdéseket vagy a szükségessé mutató módosításokat elintézzék, mire a kongresszust az elnökség a korábbi megállapodáshoz képest október hó végére vagy november elejére egybehívja.

Beszámoló. *Naogyvár*adról táviratozzák, hogy *Örley* Kálmán, a margittai kerület országgyűlési képviselője, *vasárnap* tartotta *Margittán* beszámolóját. *Örley* kifejtette, hogy a szabadelvű párt az utolsó percre hiven kitartott *Bánffy* mellett és ilyen törhetetlen ragaszkodással viseltetik *Szell* Kálmán irányában is, akit a legzsiláltabb s legsúlyosabb politikai viszonyok közt az isteni gondviselés kegye adott a nemzetnek.

A beszéd hatása atatt *Molnár* Mihály balyoki református lelkész azt felelte, hogy bár eddig függelenségi vezér volt, átér a szabadelvű táborba.

KÜLFÖLD.

Labori állapota.

— A *Budapesti Napló* kiküldött tudósítójától. —

Budapest, augusztus 15.

A nagy pör ma pihent. A világ részvéte *Dreyfustól* *Labori* felé fordult, akit egy átkos kéz úgy lehet hosszú időre megbénított hivatásának teljesítésében. Nem a *Ravacholok* golyója terítette le azt a férfit, aki szívvel-lélekkel, önfeláldozással állott egy szent ideálnak, az igazság felderítésének a szolgálatába. A dinamitbom-bákkal pusztító őrgöngg mániakusok között aligha akad olyan elvetemedett gonosztevő aki a gyilkos fegyvert az igazság bajnokának a szívére irányítja. Az orgyilkost azok bérelték föl, akik romba akarják dönteni a köztársaságot, akik az *Elysée* felé tuszkolták a nagy nemzeti ünnep-ről jövő katonaságot.

A merényletről és a monarkisták összeesküvéséről a következő táviratok szólnak.

(A merénylet.)

Rennes, augusztus 15.

Labori az éjszakát álmatlanul töltötte. Este az orvosok azt találták, hogy állapota nem változott. Láza nincs. Két orvos egész éjjel virrasztott a betegnél.

A golyó fekvését még nem sikerült meghatározni.

A merénylet után hiába kutat a rendőrség. Az a mechanikus, akit tegnap a mansi pályaudvaron letartóztattak, bebizonyította alibijét s így szabadon bocsátották.

Párisból ma temérdek rendőr érkezett ide. A merénylet óta a *Dreyfus* családját, *Demange*t és a vádlott hibeit állandóan őrzik, mert a rendőrség azt hiszi, hogy *Labori* összeesküvésnek az áldozata s hogy még több merénylet készül.

A tegnapi izgalmak következtében *Dreyfus* álmatlanul töltötte az éjszakát s ma reggel rosszul érezte magát. *Dr. Basch* megvizsgálta a kapitányt, akinek az állapota nem ad aggodalomra okot.

Ma a rendőrségen a merénylet egyik szemtanuja jelentkezett s elmondotta, hogy tegnap már hajnalban két gyanus külsejű embert látott ólakodni a *Labori* háza körül.

Rennes, augusztus 15.

Délután rosszabbra fordult *Labori* állapota. *Láz* lépett föl s a beteg nagy fájdalmak kineznek. Az orvosok komplikációktól félnek.

A merényletnek semmi nyoma. A rendőrség azt hiszi, hogy abban a sűrű erdősségben, amelyben tegnap az orgyilkos elült, nem is fog rájuk adni. Valószínű, hogy éjszaka tovább menekült a merénylet.

Giraud főügyész ma kihallgatta azokat, akik a *Chateaubriand*-hid közelében látták a gyilkost. Az a

matróz, aki utána futott, elbeszélte, hogy pénteken reggel hat óra tájban a hid körül látta a merénylet s akkor azt hitte, hogy vár valakire. Feltűnt neki s szemügyre vette. Különös ismertető jele az arcanak bronce-szine. Ezt megtáviratozták a kontinens valamennyi rendőrségének.

A gyilkos nem rennesi ember s ebből azt következtetik, hogy fölbérelték a merénylet. Annyi bizonyos, hogy jól ismerte a vidéket, mert olyan helyet választott gaztettének végrehajtására, ahonnan könnyen biztos rejtekhelyre menekülhetett.

Az a két század gyalogság, amely tegnap körülzártta az erdőt, ma reggel visszatért a kaszárnyába. A rendőrség és a csendőrök keresztül-kasul járták az erdőt, de hiába.

Ma azt beszélték, hogy a gyilkos délelőtt tizenegy óra tájban kimenekült az erdőből és az országot felé tartott. Délig *harmincan* jelentkeztek a rendőrségen azzal a hírrel, hogy látták a merénylet.

A Rennesben levő hirlaptudósítók szintén hajszojják a gyilkost. *Dubois*, az *Aurore* munkatársa, biciklivel ment az erdőbe. Az újságírók ma reggel hét kocsin elindultak a merénylet üldözésére, velük tart *madame Séverine* is.

A gyilkos futás közben azt kiáltotta annak a matróznak, aki a nyomában volt:

— *Vigyázz magadra, még öt golyó van a revolveremben!*

Amikor pedig a matróz elmaradt, még hallotta, hogy a gyilkos azt kiáltotta:

— *Ha a patakon átjutsok, akkor bátran kinevellek titeket!*

Rennes, augusztus 15.

Labori nagyon szenved. Az orvosok eddig nem tudták a golyót kivenni s valószínűleg elhalasztják az operációt.

Dr. Reclus ma azt mondta, hogy *Labori* aligha fog már részt vehetni a tárgyaláson, mert gyógyulása hosszú ideig fog tartani.

Labori szülei a beteg ágyánál virrasztanak. A mikor a merénylet híre *Párisba* érkezett, az egyik újság külön kiadásban azt jelentette, hogy *Labori* meghalt. Egy ilyen lap jutott a *Labori* szüleinek a kezébe, akik azonnal *Rennesbe* utaztak. A vasutállomáson tudták meg, hogy a fiuk még él.

Laboriné önfeláldozással ápolja férjét. A szerencsétlen fiatal asszony ma többször elájult.

Rennes, augusztus 15.

Feladatott este 8 órakor.

Labori állapota meggyugató. Semmitéle komplikáció nem állott be.

Százával érkeznek a részvevő levelek és táviratok a világ minden tájékaról.

Rennes, augusztus 15.

Feladatott este 10 órakor.

Estig nem tudták kinyomozni a gyilkost. *Labori* állapota teljesen meggyugató, a sebet azonban eddig még nem vizsgálták meg pontosan. Az orvosok remélik, hogy nem áll be komplikáció, ebben az esetben *Labori* úgy nyolc nap mulva lábadozni kezd. Ma este, vagy holnap *Röntgen-sugarakkal* megkeresik a golyó fekvését, hogy elhatározzák, eltávolítsák-e a golyót, vagy sem.

Páris, augusztus 15.

Jaurès a *Petit Republicue*nben a következő részleteket írja a merényletről:

Picquart és *Gast* véletlenül találkoztak *Labori*-val, amikor feleségével a tárgyalásra ment. Ők ketten vagy két kilométernyi uton üldözték a merénylet, de aztán visszazaladtak *Labori*hoz. A sebesült egymagában maradt, mert feleségét *Demange*ért küldötte. Ez alatt hárman mentek el mellette, akiket *Labori* megszólított. Az egyikhez így szólt:

— *Kérem, mondja meg a feleségemnek, hogy siesen vissza! Azt is mondja meg, hogy folyvást rá gondolok!*

— *Mi közöm hozzá! Mondja meg maga! felelt az illető s tovább ment.*

A másik kettő is otthagya *Labori*t vérbefagyva. Jellemző ez arra, hogy mennyire elvakították a szenvedélyek a rennesieket.

Az most már kétségtelen, hogy a merényletnek oinkostársai is voltak, akik *Labori*tól, mikor elájult, ellopták iratait. Mintha bizony *Labori*nak, vagy *Demange*nek titkolni valója volna.

Ezek között az ellopott iratok között van egy levél, amelyet *Clémenceau* nekem írt — folytatja *Jaurès*. Csak hozzák nyilvánosságra, megérdekl ez a levél. *Clémenceau* betegesen írta nekem, hogy erős akarattal és szilárd hittel ki fogják vinni az igazság diadalát. Az egész világ előtt meg fogják bélyegezni a valódi bűnösöket.

Ezt a levelet *Jaurès* *Dreyfushöz* akarta eljuttatni, hogy bizalmat merítsen barátainak küzdeleméből.

— *Tegnapelőtt* elküldöttem hát *Labori*nak — úgymond — hogy mutassa meg *Dreyfus*nek s kérje meg, hogy ha elolvasta, írjon egy-két szót reá, mert meg akarom őrizni emlékül a levelet, mint a *Dreyfus*-dráma utolsó fejezetét.

Ez a megható levél most a gyilkos kezébe került. Még az ő és cinkostársai elvetemült szívét is meg fogja indítani.

Rennes, augusztus 15.

A *département* prefektusa a nagy izgatottságra való tekintettel megkérte az érseket, hogy a mai processzió ne menjen végig a városon, mert utcai tüntetésektől lehet tartani. Az érsek, aki már a tárgyalás megkezdése előtt szigorúan meghagyta a lelkeskedő papságnak, hogy viselkedjen semleges s tartózkodjék minden beavatkozástól, ma elrendelte, hogy a processzió a templom körül legyen.

(A holnapi tárgyalás.)

Rennes, augusztus 15.

A *Dreyfus*-pör holnapi tárgyalásának kezdetén *Demange* *Dreyfus* nevében valószínűleg azt a kérelmet fogja előterjeszteni, hogy a pör tárgyalását *Labori* felépültéig napjalk el. A kezelő orvosok azt hiszik, hogy a sebesült 3—4 nap mulva már megjelenhetik a tárgyaláson, s így a tárgyalást *hétjón* folytatnák.

(Német félhivatalos hang.)

Berlin, augusztus 15.

Mértékadó helyen nagy feltűnést keltett az a levél, amelyet *Cavaignac* a tegnapi rennesi tárgyaláson felolvasott. Ebben a levélben *Schneider* ezredes, *Ausztria*-Magyarország katonai attaséja azt jelentette kormányának, hogy noha *Parizs*zard és *Schwarzkoppen* a *Dreyfus* ártatlanságát erősítetik, ő mégis árulónak tartja *Dreyfust*. Illetékes helyen ez nagy megrökönyést okozott, mert hisz *Schneider* egy barátságos viszonyban levő állam katonai attaséja és mert *Schwarzkoppen* jelentését herceg *Hohenlohe*, majd később *Bülow* a birodalomgyűlésen megerősítette. Valószínű, hogy illetékes részről nem fog elmaradni a válasz *Schneider* levelére.

(A monarkisták összeesküvése.)

Páris, augusztus 15.

Az antisemita liga az este felhívást bocsátott ki, amelyben *Páris* lakosságát fölszólítja, hogy támogassa a liga házába zárkózott antisemitákat. A felhívás azt mondja, hogy *Guérin* és társai, bármi történik is, teljesítik kötelességüket és készek meghalni is a szabadság ügyéért.

Hadamard, a rendőrfőnök helyettese, reggel ötöt fél órakor megjelent az előtt a ház előtt, amelyben *Guérin* bezárkózott és letartóztatási parancsot olvasott föl. *Guérin* kijelentette, hogy nem engedelmeskedik a parancsoknak, hanem végső ellentállásra kész és inkább meghal, sem hogy megadja magát.

A *Guérin* ellen kibocsátott elfogatási parancs után még azt a parancsot adták ki, hogy mindenkit le kell tartóztatni, aki a *Rue Chabrol*ban lévő házba be akar menni, vagy onnan kijön. *Guérin*nek három társát, akik délelőtt kijöttek a házból, letartóztatták. *Revolvert* és fejszét találtak náluk.

Páris, augusztus 15.

Guérin ma este házára trikolor tétetett ki. A zászlón ez a felírás: *Franciaországot a franciáknak!* Szigorú intézkedéseket tettek a *rue Chabrol*ban a rend fenntartására. *Guérin* háza körül az utcaí rendőrök és városi biztosok őrzik.

Páris, augusztus 15.

Ma volt a bonapartista párt rendezés évi bankettje, amelyen *Mignot* elnök, volt ezredes *Napoleon Viktor* hercegnek a táviratát olvasta föl. A táviratban azt mondja a herceg, hogy a mostani viszonyok között a plebiszcitárius bizottság erélyére számít.

Egy másik banketten, amelyet az orléanista ifjuság az orléans hercegné névnapja alkalmából rendezett, a kormány rendszabályai ellen tiltakoztak. Elhatározták, hogy hódoló iratot küldenek az orléans hercegnének.

Páris, augusztus 15.

Este hat óra körül a *Rue Valenciennes*ben (*Faubourg St.-Denis*) néhány antisemita állt egy csoportban, amikor egy aramenő azt kiáltotta:

— *Le a jesuitákkal!*

Az antisemiták körülfozták és fenyegették ezt az embert, akit anarkistának tartanak. Az revolvert vett elő, néhányszor lött és támadói közül hármat megsebesített. Az egyiket, akinek *Camille* a neve, súlyos sebbel vitték a kórházba. A lövöldöző embert elfogták és a rendőrségre vitték, ahol kihallgatják.

Brüsszel, augusztus 15.

A francia kormány a monarkisták felfedezett összeesküvése után éles hangú jegyzékben tiltakozott az ellen, hogy a belga kormány eltűri Belgium területén az orléánisták üzemeltetését. A jegyzék utal arra, hogy Faure temetések az orléáni herceg hűvel együtt Brüsszelben várta be a Déroutde-puces eredményét.

A kormány elhatározta, hogy az orléáni herceg eszentul nem tartózkodhatik Belgiumban, csak éppen azt engedni meg, hogy átutazhassék, egyuttal Viktor-Napoleon herceget is komolyan megintette a kormány.

HIREK.

Budapest, augusztus 15.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Augusztus 15-én új

előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejében gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt fűrdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgáljon szíves tudomásul, hogy kiadóhivatalunk, amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztassanak tehát egy rövid levelezőlapnak felhasználásától akkorkor se visszatérni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben óhajt lenni kedves közönségével.

— **Személyi hír.** Báró Thoroczkay Viktor főispán ma Budapestről Hódmező-Vásárhelyre utazott, hogy ott a király születése napjára tartandó isteni szünetet részt vegyen.

— **A király születése napja.** Augusztus 18-dikán a király születése napján, a vérmezői díszszemle és az ünnepi isteni szünet után Széll Kálmán miniszterelnök tisztelegő küldöttségeket fogad. Délután három órakor pedig a miniszterelnöki palotában díszebédet ad, amelyre a politikai és társadalmi élet kitűnősegei hivatalosak.

— **A király Gmundenben.** Ischlből táviratozták, hogy 6 felsége ma délután Cholonevsky gróf főudvarmestert fogadta, aki aztán részt vett a király család ebédjén. Négy órakor délután a király Paar gróf főhadsegéd kíséretében a dán király, a württembergi herceg és a cumberlandi herceg látogatására Gmundenbe utazott, a honnan este 7 óra 15 perckor érkezett vissza.

— **Kitüntetés.** A király Knoll Mihálynak, a szab. Dunagőzhajózási Társaság nyugalmazott hidőrenek, sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **A pápa enciklikája.** A jövő hónapban lesz első fordulójára annak a szomorú napnak, amikor Erzsébet királyné gaz merényletnek esett áldozatul. Rómából táviratozták, hogy a pápa is megemlékezik szeptember 10-ikéről és enciklikát fog kibocsátani, amely Erzsébet királyné emlékezetének lesz szentelve.

— **Erzsébet királyné emléke.** Zala-Egerszegén Jankovich László gróf főispán elnöklésével értekezést tartottak a budapesti Erzsébet-templom céljára való gyűjtés megkezdése végett. A gyűjtőbizottság elnökevé Festetics Maria grófnőt, alelnökévé pedig Jankovich László gróftól választották meg.

— **Október hatodika.** Aradról jelentik: Az október 6-iki ünnepély rendezésére kiküldött bizottság Salacz Gyula polgármester elnöklése alatt ülést tartott és az ünnep programját megállapította. Az ünnep a templomban, a vértanuszobornál és a kivégzési helyen folyik le. A templomban színeszek és kórusok fogják meg. A templomban színeszek és kórusok fogják meg. A templomban színeszek és kórusok fogják meg.

— **Orvosok és természetvizsgálók vándor-gyűlése.** A magyar orvosok és természetvizsgálók armincadik vándorgyűlése augusztus hó 27-ikétől 31-ikéig lesz Szabadkán. A vándorgyűlés programja a következő: Augusztus 26-ikan ismerkedési estély, 27-iken délelőtti ünnepes megnyitói ülés; 28-ikan délelőtti szakülés; este tudományos estély; 29-iken délelőtti szakülés, este tudományos estély; 30-ikan délelőtti szakülés, este tudományos estély; 31-iken délelőtti ünnepes záróülés. Végül kirándulások a városba, Belgrádba, az Aldunára és a Marilla folyóra.

— **Az elnök tekintélye.** Azon panaszok-dik Casimir-Périer, hegy Mercier tábornok be sem jelentette neki, hogy hatvanezer katonát szabadsággal. Aztán így kiált fel: Ime uram, ilyen volt minálunk az elnök tekintélye. Ma az Aurora a következő kis esetet írja meg: Csak egy katonáról van szó, haszontalan rossz katonáról, akit sehogy sem lehetett megregulálni, miért is halálra ítélték. A katoná kegyelmet kért a köztársaság elnökétől s kapott is. A tiszt urak azonban megsejtették a dolgot s mivelhogy úgy gondolkoznak most, hogy ha a civilek azt mondják valamire, hogy: zöld, hát az okvetlenül piros — be sem várták a kegyelmet, hanem lepuskálták a katonát. A parancsnok ur meg is mondta: „meg kell mutatnunk, hogy nekünk senki sem imponál. Csak azért is: „tüzelj!” S lelőtték a katonát.

Ott hatvanezeret küldtek haza, itt egyet küldtek el örökre. Ugyan mikor volt nagyobb az elnök tekintélye?

— **A rohonci szabadságemlék.** Vasárnap Rohoncon szűp ünnep volt. És nem közönséges. Az 1848-ik esztendőben a márciusi napok hatása alatt Rohonc németajku, de lelkes magyar érzésű közönsége emlékoszlopot emeltetett. Aztán jött Világos s az emléket ledöntötték, s minden egyes kódarabját a polgárság titokban elhordta és őrizte hosszú esztendőknél át. Most a kóderéklyeket mindenfelől összegyűjtötték, s az oszlopot felállították, a tetejére turulmadsart készítettek. Több ezer ember sereglött össze a leleplezésre. Dr. Gaszner Imre szép ünnepi beszédben mondta el az oszlop történetét. Megható befejezése volt az ünnepnek, amikor egy öreg rohonci polgár, Venczel János elmondotta azt a német beszédet, amelyet 1848-ban az első leleplezés alkalmával mondott.

— **A honvédség köréből.** A király elrendelte Spies Viktor cs. és kir. őrnagy-hadbírónak, a debreceni helyőrségi bíróság vezetőjének, a m. kir. honvédségi hadbírói tisztikar tényleges állományába való áthelyezését.

— **Két rendelet.** A belügyminiszter valamennyi törvényhatósághoz közzétett intézést, mely szerint válóper esetén a gyermektelenségnek, vagy a gyermekek számának igazolásáról szóló bizonyítványok abban az esetben, ha a főváros, Fiume városa és a törvényhatóság joggal felruházott városok hatóságai állítják ki, egy forintos bélyegilleték alá esnek. A kis- és nagyközségek előjárásai, valamint a rendezett tanácsú városok polgármesterei által kiállított ilyenmű bizonyítványok pedig ötven krajcáros bélyeglet láthatók el. — A másik rendelet szerint az elismert jellegű betegsegélyező-pénztárak, illetőleg azok tagjai részére hivatalos használat céljából kiadandó születési és házassági anyakönyvi kivonatok díj- és bélyegmentesek.

— **Apátavatás a Mátyás-templomban.** Nagy közönség jelenlétében fényes egyházi szertartások között avatta apátá ma délelőtti Nagy Boldog Asszony napja alkalmából Vaszary Kolos bíboros hercegprímás Nemes Antal budavári plébánost. A templom minden zugát megtöltötte az ajtóközönség. A rendet Szirmay Andor ker. kapitány vezetése alatt diszruhas rendőrfő tartották fenn. A templom főbejárataánál is nagy tömeg várta a hercegprímást, aki remek diszhintóján dr. Kohl Medárd papi prelátus titkára kíséretében pontban 10 órakor érkezett a főbejárathoz. A közönség kalaplevegő fogadta a hercegprímást, aki a segédkező papsággal orgonaszó hangjai mellett vonult a szentélybe, ahol egyházi ornatust öltött magára, s megkezdődött az ünnepi nagymise. A misén a hercegprímás pontifikált fényes papi segédlettel. Asszisztáltak dr. Kohl Medárd papi prelátus, primási titkár, Ványa Ferenc katonai prépost-plébános, Walter Gyula kanonok, primasi irodavezető, Kúnda Teofil kanonok, érseki titkár, Krizsán Mihály papi kamaras, szeminariumi igazgató, báró Gudenus Aurél és Andor udvari papok, dr. Puri Iván tanulmányi felügyelő és számos növendék. A mise alatt az egyházi énekkar Vavrincez Mór vezénylete alatt Bogusich Mihálynak „Felvitetett a magas menyországra” kezdetű régi egyházi dalát s Vavrincez E-moll miséjét adta elő, melynek magánreszeit Vavrincez Erő Anna, Juhász Ferenc és Krétschy Károly énekeltek. Evangélium után következett az új apát felavatása, még pedig a következő sorrendben. Epistola után a hercegprímás benedíktálta az új apátot, a ki régi szokás szerint két gyertyát ajánl föl a benedíktáló főpápnak. Erre a hercegprímás az apát fejére tette az imulát, kezébe adta a pásztorbotot, megaláncolta és ányújtotta neki a gyűrűt meg a nyakláncot. Ezzel a szertartás véget ért, mire az új apát aidaest osztozt. A hercegprímás ezután az asszisztáló papságtól kísérv hagyta el a templomot s a közönség tiszteletteljes üdvözlése közben palotájába hajtott, a hol díszebéd volt s azon a segédkéző papság is résztvett. — Nagy-Boldog-Asszony napja alkalmából a mise után toronyzene volt. A 6-ik számú gyalogezred zenekarának tagjai adtak elő több Maria énekét s régi magyar egyházi dal.

— **Az Eötvös-alap gyűlése.** Az Eötvös-alap Országos Tanács-Egyesület gyűjtő és kezelő központi bizottsága augusztus 17-en, csütörtökön délután öt órakor a Wessel-nyitai elemi iskola irodahelyiségében gyűlést tart. A gyűlésen az ösztöndíjakra és segélyekre vonatkozó javaslatot fogják tárgyalni és bemutatják a módosított alapszabályokat.

— **Gróf Károlyi Tibor betegsége.** Néhány hete gróf Károlyi Tibor, a főrendiház elnöke, mácsai birtokán hirtelen rosszul lett. Hozzáértározói akkor attól tartottak, hogy szélhűdés érte. A gróft Semmeringbe vitték, ahol már annyira jobban érzi magát, hogy Kéty tanár bizik a teljes felgyógyulásában. A gróf állapotában beállott örvendetes javulásról nagy örömmel beszéltek ma a löverseny előkelő közönsége körében.

— **A kenyérkereső.** Fülöp Cika György végigment a nagykanizsai utcán. Asszony is volt a karján, amiért is igen nagy uraságnak gondolta magát. Valami szórakozást akart szervezni a hölgyének, hogy megmutassa, miszerint ő, ha paraszt is különben, uri mulatságot is tud kitalálni. Valami vén ügyefogyott verklis nyirkogatta a masináját az utcán. A verklije tetején nagy, zöld papagáj ült, olyan okos madár, amelyik még planetát is tud húzni s megmondja a jövőt két rézkrajcárért. Cika Gyura azonban sajnálta a madártól a garast s hogy az öreg verklis ingyen nem akarta kihámozni a jövőt, olyan dühbe gurult Cika uram, hogy egy nagy téglával fejbe ütötte a madarat. A madár kenyérkeresője volt a verklisnek, az adta a kenyérnek neki is, meg a gyermekeinek is. A rendőrség, akihez az öreg panasza ment, áttette az ügyet az ügyészséghez s ugy fordul: Cika György uramat ezért a legénykedéséért három esztendőre is becukhatják, mert bünhődjék az, aki elveszi a szegény ember kenyérkereső jó pajtását.

— **Tűzoltók kongresszusa.** Brassóban ma végződött a tűzoltók kongresszusa. Az elnökségnek az egyenruhára, a szervezetre, a rangjelzésre és a fölszerelési szabályzatra vonatkozó indítványait a kongresszus elfogadta. Aztán a tisztújítás következett, amelynek eredménye ez: dr. Kék Lajos elnök, dr. Óváry Ferenc alelnök, Buljovszky, Polcz, Varga, Szokoly és Czedler felügyelő bizottsági tagok. A jövő évi kongresszus Egerben lesz. Gróf Széchenyi Ödön huszonegy éves jubileumára október 18-ára Konstantinápolyba küldöttséget menesztenek. A tegnapi tartott tűzoltó-versenynek eredménye a következő:

Az első díjat, Brassó város ezüst koszoruját Ó-Kanizsa nyerte el. A második díjat, Brassó varmegye ezüst serlegét Szeged; a harmadikat, a brassói hölgyek kelyhét Ó-Becse; a negyediket, a brassói hölgyek ezüst serlegét Ó-Kanizsa; az ötödiket, a tűzoltó-szövetség hat mászó létráját Ó-Kanizsa; a hatodikot, három mászó létrát Szarvas. Egy-egy zseborát nyert Székely O. (Budapest), Annau (Szeged), Csongrádi (Szeged), Müller (Vác), Bulcsu (Budapest); egy lehel nyert Dobó (Ó-Kanizsa); elismerő oklevelet kaptak Török-Szent-Miklós, Mezőtúr és Nagylak. Déután a kongresszus tagjai Sinaitába rándultak.

— **A rejtély.** A rákosi iskola igazgatója kihelyezhetetlen rejtély elé állította a fővárosi mérnöki hivatal. Az történt, hogy a Károlykaszárnya lebontása után a sok lim-lom között tíz darab vörös márványból készült jászolt is találtak. Meghallotta ezt a rákosi direktor s menten megírta a kérvényét „hat darab jászolnak adományozása iránt”. A mérnöki hivatal erre rögtön telegrafált Mekkába és sürgőnyileg kért tizenkét napkeleti bölcset. A tizenkét bölc három éjjel és három nap törte a fejét azon a kérdésen, hogy minek kell a rákosi direktor iskolájának hat darab vörös márványból készült jászol. Végre is nem tudtak boldogulni, miért is a mérnöki hivatal a következő maliciózus levelet menesztette a direktor urhoz:

A rákosi iskolának van ugyan egy gazdasági épülete: a tehénstálló, de ez el van latva jászollal. Miután pedig sem a méhesben, sem a baromfióban, sem a selyembányó telepben jászolra nincs szükség, az iskolában meg kevésbé, fejszólítandó az igazgató, hogy hol akarja használni a jászolokat?

A tanács hát meg fogja kérdezni s a városnál kiváncsian várják a feleletet.

— **Az unitáriusok zsinataja.** A magyarországi egyetemes unitarius egyház Székely-Keresztúron tartandó zsinatja alkalmából a szokásos zsinati balra nagyban folynak az előkészületek. A bálányak a következők lesznek: Az ötvenes években kivégzett 48-as martírok, Török Pálnak köztiszteletben álló özvegye, Ferenc Józsefnek, az unitarius püspök neje, báró Petricsevich-Horváth Kálmán felesége, Daniel Gabor országgyűlési képviselő, képviselőházi alelnök neje, Ugron János udvarhelymegyei volt alispán neje és Ugron Zoltán volt országgyűlési képviselő felesége.

— **Házasság.** Ma délután vezette oltárhoz a Jézus Szent-Szive-templomban Szakál László fővárosi bizottsági tag leányát, Margitot, Scherer Antal kereskedő.

Eisler Adolf Székesfehérvárról eljegyezte Drechsler-Kuttin Szidi kis-asszonyt Budapestről. Andai Emil augusztus 20-ikan vezeti oltárhoz a dohány-utcai zsidótemplomban Lemberger Róza kis-asszonyt.

Dutsch Vilmos eljegyezte Engel Malvin kisasszonyt Budapestről.

Gál Endre Erdő-Horvátból eljegyezte Zeke Vilma kisasszonyt Sikiősről.

— **Fognak a kislányok.** A statisztikai hivatal legutóbbi füzeté Komárom vármegyéét vizsgálja meg azzal, hogy ott pillantotta meg júniusban a legkevésbé új honpolgár a napvilágot. És most ehhez hasonló panasz hallatszik Ó-Buda felől. A Duna jobbpartjának ebben az ősi fészében a leányok fogynak veszedelmesen. Ezt pedig nem háztűznézőbe járó ifjak konstatálták, hanem a kerületi iskolások, amely fájdalommal jelentette a tanácsnak, hogy a timár-utcai elemi iskola párhuzamos osztályait bizvást bezúntathetik. Fognak, egyre fognak a kislányok. Hát ez nagy baj. A tanács remélhetőleg megfölebbezi az ügyet az illetékes fórumhoz.

— **Egy Széchenyi gróf megmérgezése.** Megdöbönt a szerencsétlenségről ad hirt *marcalii* levelezőnk. Tegnapelőtt gróf Széchenyi Andor Pál négyhónapos fiacskáját a kezelő orvosa véletlenségből megmérgezte. A borzasztó katasztrófa alkalmával, amely halálal végződött, a gróf és a felesége nem is volt otthon és mind a ketten csak halott gyermeküket láthatták már, mire hazaértek. Vasárnap gróf Széchenyi Andor Pál és felesége, született *Csekonics* Andrea grófnő rövid kirándulásra eltávozott marcalii kastélyából. Még aznap táviratot kaptak hazulról, amelyben az volt, hogy Béla fiuk veszedelmesen megbetegedett. A grófnő hazautazott, 14-ikén hajnalban érkezett a kastélyba, ekkor azonban már gyermeke meghalt. Pár óra múlva megjött a gróf is és ekkor tudták meg a szörnyűséges tévedést, hogy kis fiukat a házi orvos megmérgezte. A borzasztó eset a következőképp történt. Vasárnap reggel a kis gyermeknek valami kis baja volt. A házi-orvos, dr. Fülöp két féle gyógyszert rendelt a gyógyszerértérből: egy 500 gramm borsavas oldatot és 500 gramm 5 százalékos karbolsavat a fertőtlenítésre. A szerket *Vajda* Gyula gyógyszerész-gyakornok készítette el, de a címkéket összeesztelte és tévesen ragasztotta az üvegekre. Dr. Fülöp azt állítja, hogy ő nagyon náthás volt s azért nem érezte meg a karbolsav szagát s mivel megbizott az üveg feliratában, aggodalom nélkül fecskendezte be a gyermek karjába. A szegény kis fiu a befecskendezés után nyomban rosszul lett, mire az orvos rájött a tévedésre és táviratozott a szülőknek, a 14-ikén hajnalban hazaérkezett grófnő azonban már csak gyermeke holttestét ölelhetette magához. Leirhatatlan jelenet volt, amikor a szörnyű csapástól lesújtott édesanyja viszontlátta kis gyermekét. Szinte attól tartottak, hogy borzasztó fájdalom sulya alatt megtörik. Nem kevésbé rázkódtatta meg az eset dr. Fülöpöt, ki a gyógyszerészszel együtt 14-ikén jelentkezett a járásbírósnál. A bíróság az eljárást azonnal megindította s elrendelte a kis holttest felboncolását, az orvososság üvegeket pedig lefoglalta. A kaposvári törvényszéki orvos jelenlétében a boncolást ma, 15-ikén délelőtt tartották meg. A tévedés áldozatát ma délután temették el nagy részvét mellett. A temetésen ott voltak a nagyszülők is, gróf Széchenyi Gyula és gróf Csekonics Endre.

— **Jubiláns tanfelügyelő.** Nyitra megye tanitói kara szeptember 12-én jubileumi ünnepséget rendez *Liberting* Gusztáv, Nyitra vármegye tanfelügyelője tiszteletére, aki harminc éve áll a közoktatásügy szolgálatában. A szeptember 12-én tartandó díszülés elnöki tisztét *Thuróczy* Vilmos os. és kir. kamarás, Nyitra megye főispánja vállalta el. A tantestület a vallás- és közoktatásügyi minisztériumot küldöttségileg hívta meg az ünnepélyre. A tantestület az örömnapra emléklapot ad ki, melynek szerkesztésével *Erdélyi* Lipót nyitrai tanitót bízták meg.

— **A király magánháza.** A király magánvagyományának igazgatósága tudvalevőleg megvette a közmunkatanács tulajdonát képező Kuria-teleknek a Ferenciek-terére néző egy részét. A király háza négy emelet lesz és a jövő tavasszal kezdik meg az építését. Terveit *Ybl* Lajos lovag várkapitány készíti.

— **A forrásról meg a cementről.** Kisült, hogy a cement erősebb, mint a forrásvíz, ám a forrásvíz viszont okosabb. Nem tűri, hogy bosszantsák. Nem veszekszik, hanem nagybölcsen kitér az ellensége utjából. Ennek a dícséretnek pedig az az aktualitása, hogy a badeniek itták meg a levét a forrás bölcseségének, azaz, hogy dehogyan itták, akár el is pedehettek volna időtlenapig szomjan, mivel az ő híres forrásuk elbujdosott. A *József-fürdő*l akarták legnagyobbítani, de sehogyan tudták építeni, mert a forrás nekik a kőnek és a mésznek egyaránt. A badeniek bosszút forraltak:

— Majd a cement észre téríti — mondogatták. És becementezték ideiglenesen a forrást. Hanem csuful elszámitották magukat. Az okos víz szépen más medret vajt magának és feléje se nézett a cementnek. Bezzeg keresték a forrást, míg végre valahol mélyen ráakadtak. Most hatalmas gépekkel szivattyúzzák a *József-fürdő* bassinjaiba a vizet. Így szól a tanulságos történet a forrásról meg a cementről

— **Mienk az elsőség.** Guérinék, akik elsáncolták magukat a párisi rendőrök elől, azt hiszik, hogy ők uttörők a paraiális forradalom-csinálás terén. Tiszta dolog, hogy Guérinék azért ilyen nagyképűek, mert ismerik a budapesti forradalmárok ügyeit. Vagy huszonkét esztendővel ezelőtt éreng, jóvérű fiatal ember külön ribilliót csinált, mint aminőt Guérinék ma csak terveznek. Valahol vígan voltak éjfélig az urfiak s aztán megverték egy sereg rendőrt. A visszavonuló rendőrök étkelen sípolással hívták a segéd hadakat, amelyek futva közeledtek. Az ifju urak egyikének merész ölete támadt. Ráugrott tudniillik a hid láncára, amelynek féloldalt vékony korlátja is van. A többiek követték a példáját s a merdek légi uton szépen felsétáltak a hétémeletnyi magasságu oszlopok falához. Onnan, ahol a láncok áthatolnak az oszlopokon, egy merdek vaslajtörja visz fel az oszlopok legtetéjére, a négy urfi azon is felkuszott s odaafon aztán kényelmesen elhelyezkedtek. Az oszlop tetének ugyanis köröskörül kőből faragott korlátja van s azon belül akkora tágas földetlen hely, mint egy kis hónapos szoba. A négy menekülő itt első sorban is leheveredett és az éjszaka fáradaimait kezdtek kialudni. Ugy hortyogtak, mintha csak puha ágyban feküdnének és nem félték semmi meglepetéstől. A hat méter hosszú vaslétrát tudniillik fölhúzták maguk után. A rendőrök vártak, vártak, hogy meddig vártak, sohasem tudták meg. Másnap azonban az esti órákban nagy népcsoport látta maguk alatt: a közönség az esti lapokból megtudta az esetüket és elmentek a csodájukra. Javában folyt a bálulás, mikor egy elegánsan öltözött fiatal ember kiválik a közönség közül, ráugrik a láncra és látszólag tréfából megteszi ugyanazt a nyaktörő utat felfelé az oszlop teteje irányában. Az álmélködés akkor érte tetőpontját, mikor a négy fiatal ember harsány üdvrivalgással fogadta az érkezőt, mint jó ismerőst. Leeresztette eléje a vaslétrát, melyen az nyomban macskaugyességgel felkuszott. *Enni vitt nekik!* találta ki most a közönség és a köztük ácsorgó rendőrök bosszankodása határtalan volt. Az öödik urfi azonban nemcsak enni vitt a főnnekedeknek, hanem a derekára csavarva felvitt nekik egy jó erős kötelet is, amelynek segítségével még az onnan éjszakán vagy két hétre való eleséget huztak fel maguknak az oszlop alá rendelt hentes- és péklegényektől, sinom borokról sem feledkezvén meg. A rendőrök tudniillik csak a láncok feljárót őrizték és a sötétben nem vették észre, hogy az eleséget hordó legények egymásután aggatják be kosaraikat az oszlopról leelőgő kőtől horgába. Másnap aztán a dolog valóságos fővárosi nevezetességgé vált. Az emberek ezrével tolongtak a Láncid környékén, a vakmerő urfiak pedig kiültek az oszlopok korlátjára s onnan lögatték le a lábukat, vidáman pazarva. A rendőrök szájtátva és irigykedve nézték őket és nem lehetett tudni, hogy mi lesz mindennek a vége. S hogy a dolog mindenben hasonlítson a Guérin esetéhez, itt is végre a rendőr-főnök, az öreg *Thaisz* Elek avatkozott bele a dologba. Megjelent a helyszínen és felkiáltotta a fiuknak:

— Gyerekek le rögtön, minden meg van bocsátva!

Az egyik urfi visszakiáltott:

— Szavára mondja, bátyám?

— Szavamra mondom!

Erre aztán az oszloplakók ugyanazon a nyaktörő uton, melyen felmentek, szépen visszasetáltak. A közönség éljenzett, *Thaisz* Elek pedig megfenyegette őket.

— Ezt máskor meg ne próbáljátok, fiuk, mert magam megyek fel értetek!

Ezek után pedig tiszta dolog, hogy miénk az elsőség.

— **Tintát ivott.** *Csanády* Péterné 53 éves düm-södi születésű napszámosnő ma reggel Békés-utca 3-ik szám alatt levő lakásán tintával meg akarta magát mérgezni. Férjével valami csekélység miatt összehűzőtt és ez annyira elkésztette, hogy egy nagy üveg tintát felhajtott. A szokatlan itókától csakhamar oly rosszul lett, hogy a mentőket kellett segítségül hívni. A mentők a kórházba akarták szállítani, de férje kívánatára lakásán hagyták.

— **Agyonkintzett örtlét.** *Wards Island*ban a *Manhattan*-örültek menedékházában, mint *New York*-ból írják, négy ápoló olyan kegyetlenül bánt egy beteggel, hogy sérüléseibe belehalt. Dr. *Williams* törzsorvost, akit az eset megvizsgálására kiküldtek, a szerencsétlen áldozaton több súlyos sebet talált. Az ápolókat letartóztatták, a felháborodás óriás ellenük.

— **Elgázolás.** Ma este nyolc órakor az *Andrássy*-ut és az *Arena*-ut sarkán egy bérkocsi elgázolta özvegy *Fitzod* Imréné ujságelárusítónót. A szerencsétlen asszonyt haldokolva vitték a Rókus-kórházba.

— **A gyermekvédő-kongresszus.** A szeptemberben Budapesten tartandó gyermekvédő kongresszus orvosi szakosztályánál eddig a következő előadásokat jelentették be:

A) *Haza*iak: dr. *Faragó* Gyula: *Gyermekvédelem a születés előtt*; 2. dr. *Temesváry* Rezső: *Gyermekvédelem a születés előtt*; 3. dr. *Grósz* Gyula: *Az alkoholizmus a gyermekeknek*; 4. dr. *Farkas* Jenő: *Játszó és üdülőhelyek*; 5. dr. *Szegő* Kálmán: *A tengeri gyógyintézetek működése, tekintettel a játékokra intézetekre*; 6. dr. *Bökay* János: *A számarhurut profilaxisáról, különös tekintettel a tuberkulózis terjedésére*; 7. dr. *Berend* Miklós: *Az újszülöttek helyzete a szülőházakban és kórodakon*; 8. dr. *Torday* Ferenc: *A görvélykorosak s a tengeri és gyógyfürdők*; 9. dr. *Vámos* Gyula: *A dakaságba adott gyermekek orvosi felügyelete*; 10. dr. *Ótvész* József: *Gondoskodás elzülött gyermekekkel*; 11. dr. *Kende* Mór: *Az alkoholizmusról*; 12. dr. *Eröss* Gyula: *A csecsemőkórházról*; 13. dr. *Deutsch* Ernő: *A koraszülöttek gondozásáról*; 14. dr. *Csillag* Gyula: *Az alkoholizmus a gyermekeknek, törvénybózási és társadalmi szempontból*; 15. dr. *Salárdy* Mór: *A lelenyűgy jelen állása Magyarországon*; 16. dr. *Berger* Ferenc: *A fogszu gyakorisága gyermekeknek, azoknak leközése*; 17. dr. *Szontagh* Félix: *A gumókör profilaxisáról a gyermekkorban*; 18. dr. *Thüring* Grisztáv: *A gyermekhalandóság Budapesten*; 19. dr. *Politzer* Alfréd: *Az angolkör profilaxisáról*; 20. dr. *Politzer* A.: *A csecsemők és szoptatóknak védelme*; 21. dr. *Schuschny* Henrik: *A gyermekek szellemi megerősítéséről*; 22. dr. *Goldzieher* Vilmos tanár: *A gyenge látással bíró gyermekek iskolai oktatásáról*; B) *Külföldiek*: 1. *H. Neumann* docens, Berlin: *Die sociale Lage der unehelichen Kinder in Berlin*; 2. *D. Biedert* tanár, Elsass: *Die Versuchsanstalt für Ernährung, eine wissenschaftliche, staatliche und humanitäre Nothwendigkeit*; 3. baró *Rothschild* H. Páris: *A sterilizált tej alkalmazásáról a csecsemőknek*; 4. *L. Concetti* tanár Róma: *Sur l'enseignement de la Pédiatrie dans les universités*; 5. *L. Concetti* tanár Róma: *Sur la morbidité et mortalité infantile dans la ville de Rome*; 6. dr. *Sabanoff* Anna Pétervár: *La protection des enfants atteints d'affections chroniques en Russie*.

— **A viganó mint életmentő.** Ez valódi magyar találmány. Annyira magyar, hogy holmi szabadalom sem védi. Egyébként nincs is szükség szabadalomra, mert a magyar lánynon, menyecskén kívül senkinek szed magára tíz-tizenkét viganót. Pedig ennek a divatnak praktikus értéke is van. Legutóbb *Gyulán* bizonyosodott be, hogy a viganó többek között életmentő is. Három fiatal lány ment vasárnap a *Körös* partjára vizet meríteni. A part ott nagyon merdek s mindhármán belecsuszta a vízbe. Egyikőjük csak megkapaszkodott valahogy és szerencsésen kimászott, a másik kettőt azonban elragadta a sebesjárású víz. Azonban — csodák csodája — egyik sem merült alá. Usztak-usztak szépen a vizen, míg egy hidhoz értek és a legények megmentették őket a veszedelemből. És mindezt a viganó tevé, mert a sok szoknya fenntartotta őket a víz színén.

— **Halálozás.** *Fülei* Sz. Dénes 13-dikán meghalt Székely-Udvarhelyt negyvenhét éves korában.

— **Kongresszusosd.** Berlinben szeptember 24-ikén és 25-ikén komoly urak világkongresszusosdit játszanak a himlőoltás fölött. A kongresszuson csupa olyan jókabátú férfit vesz részt, aki elvi ellensége az oltásnak. Ugyan nem lehetne már egy szer a világkongresszusok ellen való beoltás fölött is világkongresszust rendezni?

— **Pályázat a szeretetházban.** A *Klotild* szeretetházban egy nevelői állás üresedett meg, melylyel 300 forint fizetés és teljes ellátás van egybekötve. Kötelezése az illetőnek 30 gyermeket állandóan gondozni s munkára nevelni. Pályázati határidő augusztus 20-ika. — Ugyanekkor töltik be a közoktatásügyi miniszter által okleveles tanitók számára ujonnan létesített két ösztöndíjas gyakornoki állást is, melyekkel 200 forint díjazás és teljes ellátás jár. A kérvényeket a szeretetház választmányához (I. Városmajor-utca 59.) kell intézni.

— **Tűzek a vidéken.** Négy helyről jelentenek egyszerre a vidékről nagyobb tűzveszedelmet. *Karakó-Szőrcsök* veszprémmegyei községben a napokban óriási tűzvész dühöngött. A faluban csak egyetlen ház volt cseréppel fedve, a megrémült lakosság féltettebb holmijait ide hordta össze. Azonban a szomszédos háztól az is tüzet fogott s teljesen leégett. *Temérdek* házállat, behordott gabonamély és takarmány pusztult el. A pusztító elemnek emberélet is esett áldozatul, egy fiatal menyecske holmijának mentése közben rászakadt a ház s odaégett. — *Farkasd* nyitra megyei községben szintén nagy károkat okozott a tűzvész. Több mint husz ház összes melléképületeivel elpusztult, a kétségbeesett montési munkálatok közt három asszony lelte halálát a lángok közt. — *Vajkócon* körülbelül negyven ház égett le a gazdasági épületekkel együtt. A szalmafedelű házakon oly bihatetlen gyorsasággal futottak végig a lángok, hogy az oltásra gondolni sem lehetett. Biztosítva csak igen kevés része volt az épületnek s így a lakosok nagy nyomorba jutottak. — *Kis-Martonból* jelenti tudósítónk, hogy *Darászfalun* vasárnap, bucsu napján tűzvész pusztított és néhány ház leégett.

— **Mulatságok.** A nagyszalontai Arany-émlék-egyesület az Arany-émlék-szobává átalakított Csonkatorony ünnepélyes megnyitása alkalmából augusztus 27-én este 8 órakor a nagyszalontai népkerti vendéglőben a kolozsvári Nemzeti Színház több tagjának közreműködése mellett színi előadással kapcsolatos táncmulatságot rendez. — A csákovai tanuló ifjuság augusztus 20-án a Nemzeti Szálló nagytermében Petőfi Sándor emlékeztetőre műkedvelői előadással egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. A tisztá jövedelem a Petőfi-házalap javára van szánva.

— **Vonatösszeütközés.** Drezdából jelentik, hogy a pírmai vasutállomáshoz közel tegnapelőtt este vasuti katasztrófa történt. A Bodenbachból jövő személyvonat ütközött össze egy tehervonattal. Öt teherkocsi és két személykocsi darabokra zúzódott. Két utas súlyosan megsérült és nagyon sokan könnyű sérüléseket szenvedtek.

— **A Dreyfus-ügy tárgyalásáról** a *Telefon Hírmondó* távirati jelentései alapján naponta már a délutáni és esti órákban kimerítő tudósítást olvastat fel. A felolvasások kezdetét mindig a háromszoros riadójel tudatja.

FŐVÁROS.

(*) **A Deák-mauzoleum restaurálása.** A haza bölcsének mauzoleuma annyira megrongálódott, hogy falazatát, festését sűrűsége miatt ki kell javítani. A tanács határozata következtében a javításokhoz már legközelebb hozzáfognak. A temetőigazgatóság rendelkezése következtében a mauzoleumot a munkák idejére a közönség elől elzárják.

(*) **A budapesti vízművek építése.** A vízművek második részéhez tartozó *Dunakesz* község határában tervezett átemelő telepen létesítendő építkezések munkálatait már a közlebbi napokban megkezdik. Tegnap tartották meg az árlejtést, az új város házában levő középítési ügyosztályban. A munkákat 148,010 forint 85 krajcár költséggel irányozta elő a mérnöki hivatal. Az árlejtésen a legkedvezőbb ajánlatot az egyik cég 1.1 százalékos engedménnyel tette.

(*) **Cselédvita a közigazgatási bizottságban.** Érdekes cselédvita volt a főváros közigazgatási bizottságának tegnapi ülésén. A vitát egy gazdának a felebbezése okozta, aki beírta cselédjének a könyvébe, hogy goromba magaviselete miatt küldte el. A VII. kerületi kapitányság elrendelte, hogy a minősítést hivatalból törüljék a cselédkönyvből. A gazda föllebezett, mert a törvény rendelkezése szerint lelkiismeretesen, a valóságnak megfelelően minősítette a cseléd viselkedését. A bizottság mai ülésén *Tenczer Pál* kelt a cseléd védelmére, azzal a megokolással, hogy a gazda sem lehet a maga bírja. *Gombár Tivadar* nem volt hajlandó a minősítést kitérni. Hiszen már nem lehet kitarítani a cselédekkel. A gazda teljesen ki van nekik szolgáltatva. A törvény megengedi a valóságnak a cselédkönyvbe való beírását. Ha a gazda nem a valóságot írja be, a cseléd a gazda ellen a törvényes lépéseket megteheti. A bizottság többsége a kerületi kapitány határozatát megerősítette.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Fővárosi Nyári Színház.** *Márkus Emilia*, a *Nemzeti Színház* kitűnő művésznője, ma este a *Romeo és Julián*ban lépett föl. A szinkör ma is egészen megtelt és valóságos ünnepelte a vendégművésznőt, akinek tudvalevőleg *Julia* egyik legkiválóbb szerepe. A tapsból kijutott a többi szereplőknek is.

** **Városligeti Szinkör.** A *Városligeti Szinkör*ben detronizáltak *Feldéket*, — a családi páholyt is idegenek bitorolták, persze jó pénzért. *Feld* papa nagy izgatottságban járkált hét óra után föl s alá az aréna előtt, mivel attól tartott, hogy a künnrekedtek meglincselik.

— **Semmi pénzért se nem adhatunk jegy...** — mentegődött és bus arccal örvendett a telt háznak. A vasárnap esti előadást ismételték meg, a *bőregeret* játszókat ugyanazokkal a vendégekkel és ugyanolyan sikerrel. *Hegyi Aranka* szubtilis művészetét, amely mai alakításában a maga utólérhetetlen tökéletességében tündökölt, a közönség tüntető tetszésnyilvánításával méltányolta. A művésznő mindazt a pajzán finomságot, amelyet *Adél* szerepe rejt magában, egész szépségével juttatta érvényre. Minden énekszámát megújrazták és egyiknek-másiknak az egyszeri megismétlésével be sem érte a lelkes közönség. A másik három vendéggel, *Pajor Emiliának*, *Sziklainak* és *Ujvárinak* szintén sokat tapsolt a közönség.

** **Operaszínház katonakarmester.** *Lehár Ferencot*, a *Magyar Királyi Operában* is nagy sikerrel színe került *Kukuska* című opera szerzőjét, karmesterről neveztek ki a Bécsben állomásozó és *Mihály nagyherceg* nevét viselő, második számú gyalogozzredhez.

** **A Népszínház megnyitása.** A budapesti színházak sorában elsőnek a *Népszínház* nyitja meg kaput a kéthavi nyári szünet után és pedig *Lilivel*, amely holnap, szerdán, kerül színe, a címszerepben *Károly Klárával*. Első eset, hogy a máskor hosszasan nyaraló primadonna ilyen jókor rukkol be, aminek a kulisszák mögött bizonyos jelentőséget tulajdonítanak.

— Egy kis revanche... *Sedanért!* — mondták ma a népesedni kezdő *Népszínház* tájékán. *Hogy Sedan* alatt mit értettek, azt könnyen kitalálhatja mindenki, akinek emlékező tehetősége visszanyulik a mult évad háborus befejezésére.

A holnapi *Lili*-előadás különben száznál-cadik előadása lesz *Hervé* örökszép vaudeville-jének.

Mindjárt a második előadás, augusztus tizenhetedikén, *Hegyi Aranka*, a *Népszínház* illusztris művésznője mutatkozik be anyári szünet után, a *Boszorkányvár* operetben. Ebben az előadásban lép fel először *Z. Bárdi Gabi* is.

A *Népszínház* hivatalos kommunikéje arról is értesít bennünket, hogy a népszínházi bizottság a szünet alatt a színház épületét, kitataroztatta s a földszintre új lépcsőzetet készített.

** **E. Kovács Gyula emléke.** *E. Kovács Gyula* siremléke javára 12-én sikerült hangversenyt rendeztek *Sepsi-Szent-Györgyön*. A milánói *Scala*-színház volt kolaratur énekesnője: *Rizzi Margit* a *Trubadour*-ból és *Ernani*-ből a két nagy áriát énekelte, *Szacsvay Sándor*, a debreceni színház tagja költeményeket szavalt.

E. Kovács Gyula iratai között megtalálták egy eddig ismeretlen költeményét, amelyet már halálosajtelmek közepette írt a költő. Így hangzik a vers, amelyet két hónappal halála előtt írt *E. Kovács Gyula*:

Mindhiába, elomlóba a rózsá;
Levelei elhervadtan,
Elsárgultan
Hulladoznak le róla...

Mindhiába, lebukóba már a nap!
Felette a setét éjnek,
Vak éjfélnék
Sűrű árja összecsap...

Mindhiába: út az óra nekem is;
Homlokomat zord fuvalmak,
Jeges ujjak
Borzongatják, tépdésik...

Ég veletek, mind ti, kiket szerettem!
Még egy csókot, búcsukezet....
Ejtsetek egy
Forró cseppet felettem!

** **A mester.** Egy emberöltőt meghaladó esztendősor óta ragyogtatja már az ország szívében a művészetét. Friss testi erővel, ifjú lélekkel áll még helyén a magyar színpadnak egyetlen élő mestere. Harminc esztendő alatt ezt a címet szerezte itt a fővárosban. És ez a szó magában foglal egy dicsőséggel és rengeteg sikerrel telt pályát és hódoló elismerést, amelylyel *Ujházi Edének* a közönség minden alkalommal adózik. *Ma telt le a harminc esztendő.* És Virágvasárnapkor lesz három évtizede, hogy a Nemzeti Színház tagja. Csöndben hagyja elmúlni ezt a jubileumot. Talán nem akarja, hogy öreg színésznek tartsák, akinek csak multja van: Ó még jövőt is igér. És ígérte, hogy fogja váltani. Mi pedig szeretettel üdvözöljük ezen a csöndes jubileumon.

** **Uj magyar operetösszeállítás?** ... A bécsi *Neue Freie Presse* színházi hírei közt olvassuk a következő nem érdektelen sorokat:

„Az *An der Wien*-színház igazgatósága szerződési tárgyalásokba kezdett egy vidéki magyar szubrettel, aki az országban kitűnő hírnévként örvend, *Oerley Flóra* kisasszonnyal. A még nagyon ifjú művésznő, aki a német nyelvet jobban bírja, mint minden eddig a német színpadra átrajzott honleánytársai s aki már német repertoire fölött is rendelkezik, már szeptembertől fogva tagja lenne a színháznak, de csak decemberben mutatná be magát egyik fényes szerepében, vagy valamely udonságban. *Oerley* kisasszony egyébiránt egyidejűleg a kolozsvári *Nemzeti Színház* intendantsával is tárgyalásokat folytat s ennél fogva még nem határozta el magát véglegesen arra, vajjon elfogadja-e a Bécsbe szóló meghívást.”

A *Neue Freie Pressenek* ez az érdekes híre valóságos egy kis zavarba ejt bennünket. Voltaképpen azt kellene hinnünk, hogy *Oerley Flóráról* van szó, akinek nevét legutóbb sokat emlegették a *Kreischányi* szinagazgató ellen indított pörében elrendelt szakértői énekpróba ötletéből s aki mint jeles művésznő ismeretes a vidéki színpadokon már — régtől fogva. A bécsi újság azonban egy még nagyon ifjú művésznőről tesz említést, ami arra a feltevésre indít bennünket, hogy — tudunkon kívül — hirtelen egy új, fényes magyar szubrett-tehetség merült fel, amely esetben „a még nagyon ifjú” *Oerley* kisasszonyt itthon kellene főzni.

** **Uj szubrett.** A vidéki színpad egy szép tehetségű fiatal szubrettel gazdagodik meg. Ez az ifjú szubrett *Rambowszky Mariska*, aki két-három évvel ezelőtt elvégezte a színészkolát, ahol csinos hangjával és élénk temperamentumával figyelmet keltett, de színpadra nem lépett. *Rambowszky* kisasszony most a művészi pályára lép s az őztől fogva *Rakodczay* szatmári társulatához szerződött. A fiatal művésznőben a vidéki operett-színpad jelentős erőt nyer.

** **Sarah Bernhardt Bécsben.** *Sarah Bernhardt*, mint annak idején már említettük, az idén korábban kezdte meg európai körútját s október elején már Bécsben lesz, ahol a *Carl-Theater*ben fog játszani. A nagy Sarah ezuttal színes plakáton hirdeti vendég-szereplését, amelyek a híres párisi plakátrajzolóknak, *Muchának* önjá alól kerültek ki. Az egyik plakát mint *Gauthier Margitot* tünteti fel a művésznőt, a másik még szenzációsabb, mert *Hamlet* trikójában ábrázolja Sarah plasztikus formáit, amennyiben tudniillik az isteni Sarah világszerte ismeretes soványsága mellett plasztikáról szó lehet. A bécsiek különben a legnagyobb érdeklődéssel várják a francia tragikát, aki társulatával együtt október kilencedikén érkezik oda *Amsterdamból*.

** **Az „Arany kakas” folytatása.** Az „*Arany kakas*” (Im weissen Rössl) két német szerzője, *Blumenthal* és *Kadelburg*, annyira felbuzdult darabjúnak szokatlan nagy sikerén, hogy megírták a darab — folytatását. A folytatásos vigjátéknak, mint berlini újságok írják *Mikor visszatérek* (Als ich wiederkam) lesz a címe.

** **Ös-Budavárban** holnap, szerdán 10 órakor mutatkozik be *Ganivet*, a világhírű francia komikus. Ezenkívül az O-Kabe japán csoport nagyszerű új mutatványokat produkál. Este 8 órakor a *Képzelt beteg* Molière-től — *Bokody* igazgatóval a címszerepben — kerül színe.

** **Katonazene és cigánymuzsika otthon.** A *Telefon Hírmondó* holnap (szerdán) este 8 órától 11 óráig felváltva katonazenét és cigánymuzsikát közvetít hallgatói szórakoztatására.

Jaj az igazgatóknak!

Budapest, augusztus 15.

Junius vége felé, amikor a közsínházak kapui két hónapra bezáródnak, rövid, de tartalmas sóhaj száll el a színházdirektorok kebléből:

— Jaj az igazgatóknak!

Ami még rövidebben annyit jelent, hogy tessék a legfélelmetesebb pokoli forráságban végig barangolni a vén Európát és slágereket keresni. Meg találni is. És megjelennék sorra szépen:

I.

Porzolt Kálmán, a *Népszínház* igazgatója, a nyári szünetet arra használja fel, hogy bejárja Olaszországot és a jó darabok előadási jogát a *Népszínház* részére megszerezze. Az ambiciózus igazgató első állomása Velence.

II.

Szécsi Ferenc, a *Vigszínház* dramaturgja, a nyári szünetet sem használja pihenésre. Franciaországba utazik, hogy a kiválóbb darabok előadási jogát — természetesen *Eirich* ur mellőzéseivel — a *Vigszínház*nak megszerezze. A reudkívül diskkrét izlésű dramaturg első állomása Páris.

III.

Beöthy László, a *Magyar Színház* igazgatója, a nyári szünetet Angliába megy, hogy az elmúlt szezon néhány kiváló angol operettjének az előadási jogát a *Magyar Színház* részére megszerezze. A tőrekvő igazgatót erre az újtára főképp a Gésák nagy sikere ambicionálja.

Amikor ezeket a híreket az ártatlan közönség olvassa, fejszólva dörmögi, hogy milyen jaj azoknak a direktoroknak, akik sok-sok várost összejárnak és mindenütt szedegetnek egy-egy gyöngyszemet.

A következő junius közepe felé megjelennék aztán az ugynevezett statisztikák:

I.

A *Népszínházban* az idei szezonban a legnagyobb sikert a *Falu rossza*, *Tóth* Edé kitűnő népszínműve érte el, amelyet 84-szer adtak...

II.

A *Vigszínházban* az elmúlt szezon slágere *Az államtitkár ur* volt, amelyet felfrissítve 71-szer adtak...

III.

A *Magyar Színházban* a legtöbb előadást a *Gésák* ért el, amelyet 119-szer adtak...

Az ártatlan közönség ezeket a híreket is elolvassa és a fejét megint mecsóválja:

— De hát hol van, amit szedegettek a direktorok a mult nyáron?

És a publikumnak igaza van.

Pont.

EGYESÜLETEK.

(A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület) XVII. évi rendes közgyűlését 29-én tartja meg Trencsén városában. Augusztus 28-án a délutáni vonatonál ünnepélyesen fogadják a F. M. K. E. Nyitóról érkező elnökséget s az egyesületi tagokat. Ugyanaznap délután 1/2 órakor a központi igazgatóválasztmány tart ülést, este 1/2 órakor pedig a trencsénai dalos-együttes hangversenye lesz, mely után ismerkedési estére gyűlnek a felvidéki magyarok. 29-én, délelőtt 10 órakor lesz a F. M. K. E. XVII. közgyűlése, utána déli 2 órakor nagy társas ebéd, azután 4 órakor kirándulás Trencsén-Tepliere, a hol este táncmulatság fejezi be az ünnepségeket. Akik elszállásolásra és kedvezményes vasúti utazásra igényt tartanak, jelentkezzenek a titkári irodánál (Nyitran) augusztus 20-áig.

(Turisták közgyűlése.) A délvideki Kárpát-Egyesület tegnap tartotta közgyűlését az aldunai ugynevezett Széchenyi-barlangban Pethő posta- és távirati főigazgató elnöklése alatt. A közgyűlés gyűnyörű kirándulással volt egybekötve, amelyen közel 200 tag vett részt. Orsován este rendkívül szívélyesen fogadták a társaságot, mely másnap a Vaskapuzhoz és Ada-Kalehra rándult ki.

SPORT.

„A Királyné-díj. Buserl mai győzelme után nagy pártolásra talált az Erzsébet királyné díjra, melynek eddig kizárólag Komámasszony, Per Butters és Adoma voltak a keresett lovai. Ugy mint a többiekre, Buserlre is csak négyzerezes pénz lehet már kapni, holott istállóára Per Butters is a verseny valószínű résztvevői közt van. Buserl mai futása olyan szép volt, hogy ebből következtetve már ma a Királyné díj legkomolyabb aspiránsának lehet tekinteni.

Nyári löversenyek.

(Első nap.)

Budapest, augusztus 15.

Mosolygó, barátságos furakalok látták ma egymást viszont a kottingbrunni és tatali lőteréseken után a budapesti tribünökön, teli reménnyel és a favoritokba vetett bizodalommal. A tribünök, totalizátorbódék körül nem hemzsegett ugyan annyi sportsman, mint Szent István-díj, vagy Királyné-díj idején, az állandó turhívek, professziós játékosok azonban mind egybesereglettek dülő napjára az Igazgatósági díjnak.

Sok ló indult a szép tiszteletdíjért és a 8000 koronáért, több és jobb kvalitású, mint a legoptimistább sportsmanek remélték. A tizenegy ló között, melyet a versenyre felnyergeltek, ott volt *Áruló* is, az a szép sárga, mely tavaly a bécsi derbyt nyerte, — ugyanolyan sárgán, mint tavaly, de láthatólag nem ugyanolyan kondícióban. Galoppja lustább, mint rendesen; ugyáltszik, mintha odahaza nem is végezne erősebb munkát s trainerje mai futásával is csak egy galoppot akart neki adni. A fogadásokban ezért nem is pártolták, hanem helyette *Leader* meg *Buserl* voltak a favoritok: a Dréher- és Springer-istálló két reményteljes ckrackje, mely mind a kettő sok szép versenyt fog még nyerni. És csakugyan *Áruló*, *L'Astro*, *Harriet*, *Szeszély*, *Vert Vert*, *Plikus* nem is voltak versenyben pillanatra sem, s amikor a távoszlophoz értek a lovak, *Buserl* és *Leader* kiszaladt a csomóból és egymás közt vitta ki a küzdelmet. A végén *Buserl* győzött, de az erkölcsi győztes *Leader* volt, mely a startnál igen sokat vesztett s így is majdnem megnyerte a versenyt. Harmadik *Fille* lett, a Hunyady-istállóból, a többiek a távoszlop táján jártak, amikor a három első már keresztül ment a célkarika alatt.

Más nagyobb verseny nem volt a programmon, de azért mindegyik futásnak megvolt a maga érdekessége. *Rege* és *Rózi* — mindakettőn szörnyen lefogadva a bookmakereknél, csak a legerősebb küzdelem után győztek egy-egy rövid fejhosszal, az utolsó versenyben pedig a győztes *Féerie* csak közvetlenül a cél előtt tört előre, hogy végre bizonyosan verje a szürke *Curtain* és a favorit *Maria Piát*.

Kezdetnek máskülönbön szép volt a mai verseny nap: sok ló futott, a finishek érdekesek voltak, a közönség pedig, hála a favorit-győzelmeknek, elég animálódva vette ki a részét a játékban a totalizátor és bookmaker-ring körül.

A részletes eredmények a következők:

I. Dunai díj. Díj 3000 korona. Tav. 2400 m. Ottó főherceg 4e pm. *Vert-Vert* (Kapusek), versenytárs hiányában körüljárja a pályát.

II. Háromzerezes gátversenye. Díj 2000 korona. Tav. 2400 m. Baró Üchtritz Zs. *Bambulaja* (Sheybal) első, báró Born F. *Das ist die Wahreja* második. Ottó főh. *Schlaubergerje* harmadik. Futottak még:

Gyémánt, Acetylen, Tiszagyöngye. Itélet: Könnyen egy hosszal nyerve, nyolc hosszal harmadik. Tot.: 5:24. Helyfoglalások: I. 25: 71, II. 25: 73.

III. Igazgatósági díj. Tiszteletdíj 2400 k. és 8000 korona az elsőnek, 1500 korona a másodiknak. Dréher A. *Buserl*ja (S. Bulford) első, báró Springer G. *Leader* (Hyams) második, gróf Hunyady Imre *Filleja* (Sharpe) harmadik, azután *Vert-Vert*, *Aranka*, *Szeszély*, *Plikus*, *Ilis*, *Áruló*, *Harriet*, *L'Astro*. — Itélet: Könnyen 1 hosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 25. Helyfoglalások: I. 25: 46, II. 25: 46 és III. 50.

IV. Handicap. Díj 3000 korona. Távoslag 1600 méter. Dréher A. *Hängdianja* (S. Bulford) első, Mr. Siltan *Isoldeja* (Sands) második, Rohonczy G. *Arkangyalija* harmadik, azután *Felénk*. — Itélet: Könnyen másfél hosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 21. Helyfoglalások: I. 25: 63 és II. 25: 84.

V. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távoslag 1000 méter. Mr. Wood *Regeje* (W. Hesp) első, Mr. Newmarket *Elfeje* (Slack) második, Sényi S. alezr. *Passable* (Rosak) harmadik, futottak még: Mr. Duké *Corsica*, Rohonczy G. *Delnője*, Zangen I. *Oculija*. Itélet: erős küzdelem után fejhosszal nyerve, 3 hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 12. Helyfoglalások: I. 25: 43, II. 25: 72.

VI. Kétévezes eladóversenye. Díj 2000 korona. Távoslag 1000 méter. Péchy A. *Rózsija* (Poole) első, báró Harkányi *Altesseje* (Wilton) második, Egyedi A. *Sweetheart* (Rumbold) harmadik. Futottak még: Mr. Black *Karmestere*, Mr. Dorryt *Wälseje*, Mr. Duke *Pasohaia*, báró Königswarder H. *Solaro*, Mr. Lincoln *Bandita*, Lossonczy Gy. *Des Grioux*, Rohonczy G. *Adj Isten*, Szemere M. *Cocker*, gróf Teleki J. *Kótyar*, Zangen J. *Lutte*. Itélet: erős küzdelem után fejhosszal nyerve, két hosszal 3-dik. Totalizátor: 5: 15. helyfoglalások: I. 25: 47, II. 52.

VII. Welter handicap. Díj 2000 korona. Távoslag 1100 méter. Báró Springer G. *Fesérjeje* (Hyams) első, gróf Esterházy F. *Curtainja* 2-dik, gróf Degenfeld I. *Mária Piája* 3-dik. Futottak még: Mr. Duke *Contra*, Dreher A. *Dogma*, Péchy A. *Da Capo*, Marghiloman A. *La belle Marion*, gróf Baththyány E. *Gaudirole*. Itélet: Biztosan 1/2 hosszal nyerve, fejhosszal 3-dik. Totalizátor: 5: 33. Helyfoglalások: I. 25: 74, II. 62.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ Sajtóper a Tribuna ellen. Nagy-Szebenből táviratozók: Az államügyész a *Tribuna* szerkesztője és kiadója ellen ígató cikk közlése miatt sajtóper indított. *Baltes* szerkesztőt a vizsgálóbíró augusztus 31-re idézte meg.

§§ A salzburgi prelátus pénze. Szombati számunkban adtuk hirt a *Lukács* (Lefkovicz) Mátyás és *Zolnay* Béla ügyének újabb állásáról. Ebben az ügyben, mint értesülünk, nincs még jözerős határozat. Hogy *Zolnay* a börtönben hallgatták volna ki, ez téves értesülésen alapul, ő eddig mint fölperes szerepelt ebben az ügyben.

§§ Főhadnagy és szodagyáros. A múlt év október havában *Schurz* Frigyes m. kir. honvédfőhadnagy, a Ludovika akadémia francia és angol nyelvtanára elküldte a cselédjét egyet-mást vásárolni. A cseléd az üzletben beszédebe elegeredett *Weszely Pap* István szodagyárossal, aki a főhadnaggyal egy házban lakik. Beszéd közben a szodagyáros erősen kikelt a főhadnagy ellen, mivel ez nagypénteken is kiporoltatta szőnyegjeit. E közben a következő sértő szavakkal illette cselédje előtt a főhadnagyt: — *A maga gazdája egy szemét! ...*

A cseléd elmondta gazdájának a sértő kifejezést, mire ez *Hets* Ödön ürvéd utján becsületéért vétsége miatt tetteit feljelentést a szodagyáros ellen.

Tegnap tárgyalta ezt az ügyet Császár büntető járásbíró. *Schurz* főhadnagy védőjével jelent meg a tárgyaláson. Kihallgatása folyamán előadta, hogy ő sohasem bántotta meg vádlottát, akit csak látszólag ismer. Azzal, hogy ő nagypénteken is kiporoltatta szőnyegjeit, nem követelt el semmi olyast, ami ily súlyos sértést involvál volna.

Weszely Pap István szodagyáros a panaszos eladással ellentétben tagadta, hogy a becsület-sértő kifejezést használta volna. Szerinte a kérdéses alkalommal szavai a következők voltak:

— *Az ilyen nagy ünnepnap az utolsó tót, sőt még a szemét nép is ünnepel! ...*

Mielőtt a beidezett tanuk kihallgatására került volna a sor, panaszos képviselője fele nevében kijelenté, hogy ez, miután tévesen informáltatt a mondottak felől, hajlandó a bocsánatkérésrel megelégedni.

Weszely Pap István erre ünnepélyesen boosánatot kért a panaszos főhadnaggyól, mire ez visszavonta panasztát.

Hogy azonban a szodagyáros megdöglőtanul kijelenté szavaiért mégis megbűnhődjék, Császár bíró elmarasztalta a felmerült költségekben, amit nyomban le is fizetett.

§§ Az utasok réme. *Dragus* Illés turn-szeverini illetőségű rovoit multu zsebmetsző ez év július 3-án a Budapest-Orsova között közlekedő *Zsófia* nevű személyszállító hajón klopota egyik utasnak a zsebéből az aranyórát s láncot. A meglopott utas csakhamar észrevette órája eltűnését és larmát csapott. A hajó személyzete rövid kutatás után elfogta a tolvajt, akit aztan adtak a budapesti rendőrségnek. *Dragus* Illés lopás büntetével vádolva került ma a büntetőtörvényszék ítélőtáncára elé, amely a főváros területé-

ről örökre kitiltott zsebtolvajt, tekintettel töredelmes beismerésére, hat hónapra börtönre ítélte. Egyben pedig a tiltott visszatérése miatt a kihágási btkv. 74. §-a alapján két heti elzárással is sújtották. Az ítélet jögerős.

§§ Sikkasztó suszterinas. *Csajka* Mihály suszterinast nem tarthatta valami nagyvon jól a gazdája, *Freilen* Károly, mert egy izben, amidőn elküldte két pár új cipővel, hogy vigye haza a megrendelőnek, a kis inas eladta a cipőket s a kapott pénzen uriasan megebédelt. Természetesen soha sem tért többé vissza gazdájához, aki sikkasztás miatt feljelentette. A fogházból elővezetett vádlott bűnügyében ma tartották meg a végtárgyalást Császár kir. táblai bíró elnöklése alatt. A törvényszék az éhségével védekező fiatal inasgyereket sikkasztás miatt 3 heti fogháza ítélté, ezt a büntetést azonban az elszenvedett vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vették s *Csajka* Mihályt nyomban szabadlábra helyezték.

TÁVIRATOK.

Háziipar-kiállítás Ischlben.

Ischl, augusztus 15. A salzkammergut-i női háziipart fejlesztő egyesület évi kiállítását ma nyitotta meg Erzsébet főhercegnő, Stefánia főhercegnő leánya.

Andrée.

Tromsø, augusztus 15. A *Cecilia* francia gőzös, amelynek *Naessme* a kapitánya, Kelet-Grölandból ide érkezett. A kapitány azt jelenti, hogy az északi szélesség 75 fok alatt, Kelet-Gröland mellett lévő Szabin-szigeten találkozott a Nathorst-féle expedíóval, amely addig nem akadt nyomára *Andrée*nak. Az expedíó folytatja útját a William-öböl felé.

Tüntetés Prágában.

Prága, augusztus 15. A szociáldemokraták politikai klubja tegnap este Karolinenthalban gyűlést tartott, amelynek napirendje az osztrák-magyar kiegyezés és az új cukoradó volt. A gyűlés után, este 10 órakor, körülbelül száz ember dalolva és kiabálva járta be az utcákat. A rendőrség közbelépett. Mikor a larmázó tömeg a kaszárnya elé ért, kivonult a kaszárnya őrsége és szétosztatta a tömeget, miközben egy embert letartóztattak.

Rablók és katonák harca.

Hongkong, augusztus 15. Kantoni hivatalos jelentések szerint Cotkonban (?) a nyugati folyó mellett mintegy 1000 rabló körülkerített, megtámadott és megvert 600 katonát. A katonák közül, akik kétségbeesetten védekeztek, *kétszázötvenet legyilkoltak* és százat megsebesítettek a rablók. Tegnap 2000 emberről álló csapat indult el Kantonból.

Pestis.

Madrid, augusztus 15. Hír szerint a királyné elé ma rendeletet terjesztettek aláírás végett, amelyvel újból életbeléptetnék az egészségügyi főigazgatóságot, hogy az *Opörtóban* kitört pestis ellen védelmi rendszabályokat hozzon. Azt hiszik, a hivatalos lap holnap rendeletet fog közölni, amely vesztégzárat rendel el a Portugáliából jövő élelmiszerekre.

Lisszabon, augusztus 15. Ma *Opörtóban* egy ember megbetegedett, egy pedig meghalt pestisben.

Madrid, augusztus 15. Az egészségügyi tanács elrendelte a vesztégzárat az összes portugáliai kikötőkből jövő provenienciákra és elrendelte kórházaknak a felállítását az ország határain. Amíg ezeket a kórházakat fel nem állítják, Spanyolország és Portugália között minden forgalmat beszüntetnek.

Khina.

Peking, augusztus 15. Az idegen követségekkel közölték azokat az új rendeleteket, amelyeket a csungli-jámen a khinai bányavállalatokra vonatkozólag kibocsátott. A főbb rendelkezések ezek: Minden bányakoncesszió területének határait ezentul pontosan meg kell jelölni. Minden egyes vállalat tőkájének legalább öt tizede az eddigi három tized helyett khinai tőke legyen. A vállalatok ellenőrzése teljesen khinaisra bízandó. E rendelkezések ellen az idegen követségek valószínűleg fel fognak szólalni, mert így lehetetlenné válik az idegen tőke vállalkozása.

Transzváli.

London, augusztus 15. Krüger elnök a végrehajtótanács hozzájárulásával hivatalosan értesítette az angol kormányt, hogy hajlandó elfogadni az új választótörvény közös megvizsgálására vonatkozó javaslatot, feltéve, hogy a dél-afrikai köztársaság függetlenségére érintetlen marad.

Sztrájk.

Kladno, augusztus 15. Az *Adalbert*-tárna és a *Poldi*-kohó munkásai közül 368 abbahagyta a munkát. Ma reggel öt órakor egy 300 főnyi tömeg föl akarta tartóztatni a munkába menő munkásokat, de a csendőrség közbelépett és megghusította tervüket. Attól tartanak, hogy ez újabb sztrájk nagyobb terjedelmű lesz, a csendőrséget husz emberrel szaporítják.

Közgazdasági táviratok.

Pétervár, augusztus 15. A hivatalos lap a pénzügyminisztériumnak következő kommunikációját közli:

Az utóbbi időben az orosz tőzsdéken sok értékpapíros, különösen az osztalékpapírosok árfolyama erősen hanyatlott. E jelenség oka részben az európai pénzügyi általános helyzetében, részben az orosz ipari és kereskedelmi élet legutóbbi eseményeiben keresendő. A távol keletre és Ázsia, Afrika és Ausztrália más vidékeire való rendkívül nagy tökeözönlés hatása alatt és a nyugat-európai államok ipari tevékenységének föllendülése következtében, ami sok tőkét emészt föl, a pénzügyi készletek fogy, ami az értékpapírok nagy részének hanyatlásában és a leszámítolási kamatláb emelkedésében jut kifejezésre. A hivatalos lap számadatokkal mutatja ki, hogy külföldön is ilyenek a viszonyok, azután így folytatja: A nyugat-európai pénzügynek ez a helyzete természetesen kihatott a mi pénzügyünkre is, de nem annyira, amint várni lehetett. A 4 százalékos állami járadék árfolyama az 1898. március havi legmagasabb árfolyamhoz képest csak 2 1/2 százalékkal csökkent, míg a három hónapos váltók kamatlába, amely 1897. július havában 4 1/2 százalék volt, most 5 1/2 százalékra emelkedett. Kétségtelen, hogy ha Oroszország megmaradt volna a papírvalutánál, a világpiaca mostani helyzete sokkal élesebben hatna vissza az orosz pénzügyre. Az említett általános természetű okoktól függetlenül legutóbb néhány nagy vállalat pénzzavarai is hatottak tőzsdéinkre. Ezek a pénzzavarok, úgy látszik, korábbi túlzásoknak természetes következményei. Kereskedelmi és ipari életünk legutóbbi föllendülését börzspekulációk és olyan vállalkozások kísérték, amelyeknek terjedelme meghaladta a vállalkozók pénzerejét. A pénzügyminisztérium hivatalos és magánúton ismételtén óvta a közönséget és az érdekelteket kockázatos börzspekulációktól és vállalkozásoktól. Sajnos, ezt az intést nem vették mindig figyelembe. Ezek a körülmények és egyes ipari vállalatok helytelen igazgatása egyes tőkepénze-

sek üzleteinek megromlására vezetett, ami az értékpapírok erősebb kínálata következtében a tőzsdére is visszahatott és aggodalmat keltett más vállalatok jövője iránt. A jelenlegi helyzetre nézve megjegyzi a pénzügyminisztérium, hogy az államkincstár és az állami bank állapota kitünő. Az ipari vállalatok helyzete általában teljesen kielégítő, az ipar rendkívül föllendül, amit a kereslet folytonos növekedése és a külföldi verseny ellen védő vámok is biztosítanak. A termsé a beérkezett jelentések szerint általában kielégítő. Az európai pénzügyi helyzet természetesen ezentul is kibát kereskedelmünkre és iparunkra, de belső közgazdasági életünk említett kedvező föllételeit tekintve, nem lehet szó általános ipari és kereskedelmi válság lehetőségéről. Egyidejűleg egyes vállalatok, amelyeknek helyzete kedvezőtlenül hathat vissza egyes tőkepénzesekre, részben rendezik üzleteiket. Remélhető tehát, hogy az orosz pénzügy és az orosz tőzsdék emancipálják magukat a kedvezőtlen befolyás alól és hogy a nemzetközi és az orosz ipari és kereskedelmi helyzet általános föllételei szerint fognak alakulni, föltéve, hogy a pénzügyi körök és a közönség nem ragadtatják magukat túlzott spekulációkra.

Pétervár, augusztus 15. Az állami bank a három hónapos leszámítolási kamatlábát 5 1/2%-ról 5 3/4%-ra és a hat hónapos váltókat 6 1/2%-ról 6 3/4%-ra emelte.

Berlin, augusztus 15. (Gabonapiac.) Mirthogy az Amerikából jelentett újabb áremelkedések mégis nagyobb fontosságot tulajdonítanak, a buza szállítási ára körülbelül 1 márkával, a rozsé 1/4 márkával emelkedett. Zab változatlan, az idő nagyon meleg.

New York, augusztus 14. A részvénytőzsdék állandó irányzatul nyit meg, később megszilárdult és szilárdan zárt. Részvényforgalom 450.000 db.

Frankfurt, augusztus 15. Árfolyamok augusztusra. (A Budapesti Napló tudósításának távirata.) Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 243.30. Osztrák-magyar államvasut 143.60. Déli vasut 33.55. Osztrák aranyjárdék —.—. Olasz járadék —.—. Laura-kohó 265.50. Harpeni —.—. Discont —.—. Alpesi —.—. Bécsi bankgyesület —.—. Csendes.

KÖZGAZDASÁG.

Tőzsde. A mai ünnep miatt a tőzsdézárva maradt. A magánforgalomban az értékpapírok nyugodt hangulat mellett folyt le.

Kötések: Osztrák hitelrészvény 388.80—388.10. Magyar hitelrészvény 390.50—390.25. Osztrák-magyar államvasut 352. Rimamurányi részvény 330.— forint.

Záraltok maradt: Osztrák hitelrészvény 388.60 forinton.

Napirend.

Napló. Szerda, augusztus 16. — Római katolikus: Rókus hv. — Protestáns: Rókus. — Görög-ország: (augusztus 4.) Efez. 7 gyer. — Zsidó: Elul 10. — A nap két reggel 4 óra 42 perckor. — Nyugszik este 6 óra 53 perckor. — A hold két délután 3 óra 18 perckor. — Nyugszik este 11 óra 42 perckor.

A horvát miniszter fogad délután 4—5-ig. A fővárosi rendkivüli közgyűlése délután 4 órakor az új városban.

A Népszínházban az új szezon első előadása. Szinre kerül a „Lili”.

Nemzeti múzeum: Képtára és a néprajzi osztály (Csillag-utca 15. sz.) nyitva délelőtt 9—1-ig. Többi tárai 1 korona belépő díj mellett megtekinthetők.

Iparművészeti Múzeum és az iparművészeti társulat állandó bazárja, nyitva délelőtt 9—1-ig.

Teknológiai Iparmúzeum nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Országos Képtár az Akadémiában, nyitva délelőtt 9—1-ig.

Közelkedési Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12-ig.

Az összes könyvtárak zárva vannak.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás, kereskedelem-történelmi múzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazár, Kerepesi-ut 22. 1. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerepesi-ut 20. szám alatt, délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9 órától 12-ig.

A Hadórák Vásárcsarnok. Eisenhut Ferenc órási körképe, látható Városliget, Andrássy-ut végén, reggel 9 órától este 5 óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 30 krajcár.

Állatkert nyitva egész nap.

gyógyszertárain készítményei a párisi, bordeauxi és brüsseli kiállításokon nagy arany érmekkel és díszoklevéllel lettek kitüntetve.

Fontos tüdőbetegeknek

Az egyedül bevált szer a tüdő és légzési szervek megbetegedése ellen a Kauton pater fényő-kivonata. Biztos siker. Számos elismert első rangú orvosoktól és előkelő egyénektől. Ára 1 liter 25 frt. — 1/2 liter 12 frt 50 kr. 1/4 liter 6 frt 25 kr.

Aszapot folteltető szappan, eltávolít minden foltot (szár, zsírok, kecskesó, tetta) bármely ruhából. Ára dar-bonkin világszerte ruha részére 2 korona, sötét ruha részére 2 korona. Szőrin rozsdás foltok, eltávolít minden rozsdafoltot a fehéreművelő a szövet rongálás nélkül. 1 üveges 2 korona. Tisztító szőrim ártalmatlanságáért és hatásáért jótálló.

Utastás ingyen. Vándori egyedül a készítőnél. BECKER JÁNOS gyógyszerész.

BILLEÉD. (Torontalmegye) Posta, vasut és táviratállomás.

Főraktár: Török Józsefnél, Budapest, Király-utca 12. sz.

BUTOR részletfizetésre!

Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyház-ferfiak, valamint más hitelképes egyének kedvező fizetési feltételek mellett kapnak szilárd gyártmányú asztalos- és kárpított butorokat.

Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sark. I. em. Árjegyzékét 25 kr. levéljegy beküldése ellen bérmentve küld fenti cég B. osztálya. 5167

Filtrosos fény-fűzők. Elektromos szász.

Az összes gyógymódokra tökéletesen be van rendezve.

Dr. Palócz intézete

Budapest, Kerepesi-ut 10. (félelelet).

Rendelés 10—12-ig, 3—5-ig. Gyógykezelés egész napon át. Díjazás mérsékelt. Prospektus ingyen. Tágas és kényelmes gyógyterem. Külön férfi- és női osztályok. Kiténő eredmények még krónikus (idült) betegségeknél is.

Gyógygymnasztika, Masszázs, Testgyógykezelés. Ugyanitt kapható: „Népszerű orvosi tanácsadó”. Írta Dr. Palócz. Ára 3 korona. Helyezés (Inhalt). Feltétel. Fittmódszer minden nemre.

Azok a szenvedő férfiak,

akik sok más szerrel való próbálgatás után használtak a Dr. EGGER-féle

injeckió Hamamelis Virginica-t, meggyőződtek arról, hogy ezen szer felülmúlja hatásában a többi hasonló készítményeket, mint-hogy belső bántalmakat, legrovidebb idő alatt gyógyít.

Dr. Egger-féle Injeckió ára 70 kr. Vidékre a pénz előleges beküldése mellett bérmentve 1 frt 5 kr., két üveg, 1 frt 75 kr. Fő- és széküldési raktár: Gyógyszerház a „NADORHOZ”, Budapest, VI., Váci-körút 17.

Szép lakások

Podmaniczky-utca 18 és Eötvös-utca 39. 3 utcai, 1 udvari szobából, minden kényelem, azonnal vagy novemberre kiadó. 4738

Köhögésnél,

rekedségnél vegyen 30 kr-ért Réthy-féle pemete-ücsücsköt.

A Budapesti

árjegyzőlap-ban nem jegyzett összes értékpapírokat és pedig vidéki takarékpénztár, valamint bank-részvényeket, továbbá vidéki malom- és iparrészvényeket legutányosabban vesz, elad és azokra kölcsönt ad Fuchs H. váltóháza Budapest, IV. k., kecskeméti-utca 1. Egyetem-tér.

Nagy vagyont

szereznet az ország bármely helyén lakó férfi vagy nő, könnyű otthoni munkával, ki a

„Kereskedelmi Vegyeszet” című könyv most megjelent, kétszeresen bővített új kiadását megrendeli mert a könyvből oly foglalkozást tanul mely férfi, nő, gyermek tökéletesnek nélkül, naponta 10—15 forintot, de évente legkevesebb 2—3000 forintot megkereshet.

Kinek biztos, jó keresete nincs, ki mellékfoglalkozást óhajt, (tisztviselő, tanító is) ki családját hasznosan akarja foglalkoztatni, rendelje meg a könyvet.

A vaskos könyv ára 1 frt 50 kr (az első kiadás 3 frt volt) és kapható az ország összes könyvkereskedésében, vagy megrendelhető a

„Kereskedelmi Vegyeszet” könyvkiadóhivatalánál

UJPEST,

István-utca 2. szám. Mindenki önmaga és családja iránti kötelességet teljesít, ha ezen könyvet a legközelebbi könyvkereskedésben megtekintheti.

Megrendelhető és mindenütt kapható továbbá „Az illat és szelplő szerek készítése” című könyv. Hölgyeknek nélkülözhetetlen. Ára 60.

Szabadalmakat

kieszközl és értékesít minden államban

Weisz M.

Miklós

oklev. gépészmérnök

szabadalmi

ésműszaki irodája

Budapest, V. Bécsi-u. 6.

Ménesi esemege

szőlő nemesfajú rózsza, valamint legfinomabb kevert arad-hegy aljai csemegefajók 5 kg-ros postakosarakantik bérmetve bármely állomáshoz — 2 frt 30 kr-ért kapható — utánvét mellett Ring Zeigmondnál Aradon.

Zálogházi

cédulákat veszek.

Eladok

13 latos ezüst evőeszközöket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, haltalakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközletet 138 frttól kezdve, és választék mindenmennyiségű ezüst műtörvs tárgyakban, arany férfilánok köllőggóval, grammja 85 kr., massziv arany gyűrűk 2 frt 40 kr-től, tala remon-toir órák 6 frt.

Grünberger Armin

Béla

örököséi Budapesten,

IV., Városház-tér 9., I. em. 23

Harlsbázar.

Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

Több észak- és délnémet-honi

nevelőnt.

zene nyelvismerettel, angol és francia, tanítóóket s bonneokot azonnali belépésre ajánl. Magyar oklev. tanítóóket zene és nyelvismerettel vagy anélkül sürgősen keres. Szegheóné S. Lujza

most

Budapest, Erzsébet-körút 30.

Szabadalmakat

kieszközl és értékesít minden államban

Weisz M.

Miklós

oklev. gépészmérnök

szabadalmi

ésműszaki irodája

Budapest, V. Bécsi-u. 6.

Menyasszonyok!

Völegények

A házasságkötéshez szükséges okira ok beszerzése, a netáni akadályok alól való felmentések készítése s a kihirdetések körüli eljárások sok vesződséggel, pénz- és idő-pazarlással járnak. Legcélszerűbb tehát egy a főváros, mint vidéki házassulandóknak az „Országos Eskete-Ügyvivőség”-hez VII., Kerepesi-ut 14. fordulni, hol csekély díjért néhány nap alatt minden elvégeztek.

VALÓ.

di francia különlegesség-gek (gummi és hálhólyag), ugyszintén összes női övszerek) F. Bergerand fíls leghírnevesebb párisi gyáros-tölgelgőnyő-szeben beszerzhető: POLGÁR SÁNDOR-nál BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50

Részletes képes árjegyzék ingyen, zárt borítékban. Ezen hirdetés beküldése esetén 10% engedmény. Kivágatott: a „Budapesti Napló”-ból.

Műgyetemi

hallgató háztartási vagy más neki megfelelő foglalkozást keres. Szives ajánlatok „Műgyetemi hallgató” címen kéretnek a kiadóba. 2431.

Iskola-hegedű

vonóval és tokkal együtt 7,—, 8,—, 9,—, 10,—, 15,— frt és feljebb.

Cellók 12,—, 14,—, 18,—, 20,—, 25,— és feljebb.

Cimbalmok 40,—, 50,—, 80,—, egész 500 frt-ig.

Harmonikák 2,—, 3,—, 4,—, 5,—, 6,—, 7,—, 8,—, 9,—, 10,— frt és feljebb. Valamennyi zenehangszer legolcsóbban kapható

REMÉNYI MIHÁLY

a kir. zeno-akadémia szállítójánál

Budapest, Király-utca 11.

Széküldés nagyban és kismányban. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Univ. Med. Dr. Czinczár J.

Börgyógyász, bőrbépalás, nem- és húgy-szervi bántalmak képesített szakorvos-a

gyógyít gyors és biztos sikerrel, kényelmes módon úgy nőknél, mint férfiaknál mindennemű a nem-i betegségek és gyengeségi állapotok elnevezése alatt összefoglalt bármely régi keletű bántalmakat, továbbá bármely bőrbetegséget és szépséghibát a külföld által elismert legújabb kiténő módszereivel.

Lakik: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14., I. em.

Rendel: délelőtt 10—1-ig, délután 3—7-ig.

Külön várótermek hölgyek és urak részére.

Levelekre azonnali válasz.

HEIM-féle Meidinger-kályhák.

A feltaláló dr. Meidinger tanár által kizárólag jogosított

HEIMH., BUDAPEST ÉS BÉCS,

cs. és kir. udv. szállító.

Kiténő hírnevű cs. és kir. kiz. szabad-kályháink

MEIDINGER-OFEN

H. HEIM

eredetben csak az osztrákban

Budapestben, Thonet-udvarban kaphatók.

GUMMI

és hálhólyag tuatonként 3, 4, 5—10 frt. Capote americane (rövid) 1—6 frt tuatonként. Női különlegesség 1.80—2 frt darabja.

Női övszavcsák tuatja 2—3 frt. Mintagyűtemény urak számára (25 drb) 5 forint.

Rendelmények rögtön és titoktartás mellett eszküldetnek.

Rothauser M. Ignác és fia

Budapest, Király-utca 6/N. sz.

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
M. KIR. OPERAHÁZ.
MAGYAR SZÍNHÁZ.
VIGSZÍNHÁZ.
Szünet.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szerda, 1899. augusztus hó 16-án.
Küry Klára első fellépte a szünet után
Lili.

Énekes színmű 3 felvonásban. Írták: Hennequin és
Millaud. Fordították Fái J. Béla és Erva Lajos.
Zenéjét szerzte Hervé.
Plinchar d Szirmai Bouzincourt Szabó
Batelière Lubinsky Bouzincourt Sipsóné
Hypothesé Kovács Amélie)
Bompan Horváth Antonine) Küry K.
René Raskó Victorine Vidorné.

FŐVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.

a Krisztinavárosban.

Szerda, 1899. évi augusztus hó 16-án
Márkus Emília urnő vendégfelléptével:

A kaméliás hölgy.

Dráma 5 felvonásban.
Kezdete 7 óraker.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Szerda, 1899. évi augusztus hó 16-án.

Dreyfus, az Ördögsgiget áldozata.

Alkalmi szenzációs színmű hét képpben, hiteles ad-
atok nyomán írta Deréki Antal.

Személyek:

D'Arras	Haday	Patty	ifj. Polgár
Walsin	Keszler	D'Abbeville	Arkossy
Picquart	Bihari	Henry	Sajó
Dreyfus	Hídvegi	Lucie	Feld Irén
	Mohrenheim	Fehérvári.	

Kezdete 7 óraker.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Ó-Budán.

Szerda, 1899. évi augusztus hó 16-án.

Sulamit, Jeruzsálem leánya.

Keleti opera 4 felvonásban, 7 képpben. Írta: Goldfa-
den Dávid. Zenéjét szerzte: Dávidsohn Emánuel.

Személyek:

Monaoch,	Radó S.	Abigail	Kápolnai
Sulamit	Kövessy	Zigistang	Tukoray
Absolon	Érczkövy	Ezriel	Tarján

Kezdete 7 1/2 óraker.

DALOS SZÍNHÁZ.

Szerda, 1899. évi augusztus hó 16-án.

Fenyvesi Erna bucsi fellépte és jutalomjátéka.

Fortunio dala.

Operette. Zenéjét szerzte te Offenbach.
Ezt megelőzi: Háromesőri kacska. Végül Petőfi 25-ször.

Ős-Budavára.

Uj! műsor Uj!

Ma szerdán, 1899. augusztus 16-án.

Esti 8 óraker.

A képzelt beteg.

Vigjáték írta Moliere.

Esti 10 óraker.

Gawivet a világhírű francia komikus.
O-Kabe japán csoport új mutatványai.

Belépődij este 7 óráig 30 krajcár,
azután 50 kr.

Mérsékelt áru belépőjegyek a dohánytözs-
dékben kaphatók.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérő.

A mulató 16 fokra szellőztetve van.

Kezdete 1/2 óraker, vége 12 óraker.

Mai naptól kezdve a mulató saját
villanygépe működik, mely a Wüste
és Rupprecht cég gyártása.

Továbbá

Ma nagy előadás egész új szenzációs
műsorral.

A bájos Visinszkaja Anna nemzet-
közi énekesnő és transzformációs
táncosnő.

Nagy siker! Nagy siker!
Billward Leo komikus jongleur.

Milton testvérek a háromszoros nyuj-
tón.

Arry és Harry zenebohóc. Sorelli
Arcella hangszer- s dalénekesnők,
nápolyi ének- és táncosnők.

Mille Medora Chanteuse Comique.
Kliwe Sándor, hasbeszélő az ő járó
automatikus babáival.

„A modell,” magyar bohózat Faludi
Vilmossal.

Ugyint az ujonnan szerződött ope-
rett és bohózat társulat.

Jegyek elővételben kaphatók Weiss A.
nagy dohánytözsdejében Károly-körut 26.

ELŐZETES JELENTÉS!

CIRCUS HENRY

Igazgató és tu-
lajdonos
Koschke Henrik

a városligeti Állatkertben.

Szombat, augusztus 19-én esti fél 8 óraker

nagy megnyitó-előadás.

120 művész, művész, I. rangú különlegességek és
ballet. 75 kitűnően idomított fajló és az utolérhetel-
len idomított elefánt „Jenny.” Helyárak: Páholylés
2 frt, zártszék és tribünülés 1 frt 50 kr., I. hely 1
frt, II. hely 60 kr., karzat 30 kr. — Jegyek Kertész
Patzik Luiza szervita-térisert elővételi árudájában
már most kaphatók.

Özv. Gyolcs Antalné vendéglője

Zöldfa-u. 30. Szerb-utca sarkán.

Kitűnő magyar konyha, a legjobb minőségű
kőbányai sörök, valamint saját termésű,
tisztán kezelt borok kímérése.

Minden szerdán cigánypessenyé, — minden
pénteken halász-lé és turócsusza.

Pontos kiszolgálat. Mérsékelt árak.

Előzetési jegyfuzetek 10% engedménnyel.

Polgári serfőződe Pilzenben,

alapítottatt 1842.

Tisztelettel értesítjük n.é. vevőinket, hogy hosszú
évek során át volt érdemes és tevékeny képvisel-
őnk, Löffelmann Vilmos ur megrongált egészsége
folytán az üzletől visszavonul s ezért sörgyárt-
mányainknak a magyar korona országaiban
és a Balkán államokban való egyedüli elárusítá-
sával.

Mezey és Társa urakat

Budapest, IX., Ranolder-utca 4. sz.

biztat meg és kérjük az eddig irántunk tanusi-
tott jóindulatot és bizalmat jelenlegi képviselőinkre
s átruházni, kik törekedni fognak megrendelői-
ket minden tekintetben kielégíteni.

Kiváló tisztelttel

Polgári serfőződe, Pilzenben,

alapítottatt 1842.

Vonatkozással a „Polgári serfőződe Pilzenben.
alapítottatt 1842.” fenti hirdetémyére, kérjük a n.
é. vevőinket, sziveskedjenek továbbra is teljes
bizalommal hozzánk fordulni. Kellő tőke birtoká-
ban és számos éven át a sörszakmában szerzett
tapasztalataink folytán azon kellemes helyzetben
vagyunk, hogy bármily rák ruházott megbizás-
nak minden tekintetben legjobban és legponto-
sabbban megfelelhetünk.

Szives megrendeléseik reményében maradunk

kitűnő tisztelttel

Mezey és Társa

a Polgári serfőződe Pilzenben,

alapítottatt 1842, képviselői

Budapest, IX., Ranolder-utca 4. sz.

Telefon 53-60.

A fehérműek tisztításra
saját kocsiainkon háztól
elvitetnek és haza is szál-
lítottatnak költségmentesen.
Budapest egy: dülí
szakszerű intézete. Sajat var-
roda a fe-
hérműek kijavítására.

„Hattyu” gőzmosoda és

művasaló-intézet

Budapest, VII., Óvoda-utca 19.

Elvállal legszebb kivitelre fehér-
nemű mosást és vasalást magá-
nosok, szállodások, kávéosok,
vendéglősök és üzletek részére.

A. n. é. közönség szives pártfogá-
sáért esd

Sebestyén és Társa

Telefon: „Hattyu-mosoda.”

Videki megrendelések
pontosan és lelkismer-
tesen eszközöztetnek.

A mosás minden kém.
vegyszerek nélkül tör-
ténik.

Deutsch F. Károly

legjobban ajánlja az uri közönségnek
ruhabérleti rendszerét.

Budapest, Andrassy-ut 1.

Zongora termekben

Kossuth Lajos-utca 22.

(Károly-körut sarkán.)

Zenepalota.

legjobb
hírű
Állandó dus vászárakban

ERARD

híres párisi és londoni zongora-
gyár (szállítója az an-
gol királynőnek és az
egész királyi családnak)

••• egyedüli képviselése •••

valamint a
FEURICH

a szász király udv. száll-
ítója)

világhírű zongoráknak

mely gyártmány minden
más zongorát messzetul-
szárnyal — kizárólagos
képviselete.

Sternberg Armin
és Testv.

hangszer-gyár
cs. és kir. udv. szállítók

Zongora-termek:

Kossuth Lajos-utca 22. sz.
(Károly-körut sarok)
Zenepalota.

A kőbányai Királysörfőző Goliát Malátasöre

gyógyhatása mellett a legkellemesebb üdítő ital.
Ajánlások: Dr. Korányi, Dr. Kétyl budapesti, —
és Dr. Benedikt bécsi orvotemi tanár uraktól.

Ki ne volna kíváncsi a jövőjére?

Mit rejt magában a sors számunkra, mi fog
történni velünk késő évek multán?

A cigány-jósnő

a kártyahúzás és kártyavetés művésze
belé enged pillantanunk a titokzatos jövőndöbe.
Nemcsak érdekes és tanulságos, hanem
mulattató könyv is.

Leányok, asszonyok kedvelt szórakoztatója
Ára szines borítékban 50 kr.

A fölülmulthatlan ezermester bűvész-kamrája.

Mindenféle érdekes bűvészi mutatványokkal.
Ára 30 kr.

Megrendelhetők
a Budapesti Napló kiadóhivatalában.
A poró előleges beküldésekor a könyv bér-
mentve küldetik.

LINOLEUM egész

helyiségek padlózására,
Linoleum-szőnyeg,
Linoleum-futó

LINOLEUM MILDNER H.

Szőnyeg-raktár:
Budapest, IV., Váci-utca 3

az egészségügyilleg legjobbnak elis-
mert, legolcsóbb és legtartósabb padló-
fedés, pormentes, neszfogó, ruganyos, hasa-
dékmentes és tartósabb, mint bármely más padlózat.

Sneidig egyenruhákat

készít

BLUM SÁNDOR

Budapest,
Váci-utca 12. szám.